

„Istarska Rijec“

Izlazi svakog četvrtka uveče.

Preplatna za tuzemstvo iznaša 15 — lita na godinu, a za inozemstvo 25 — lita. Uredništvo i uprava lista: Trst (Trieste) - Via S. Francesco d'Assisi 20/1, Telefon: 11-57.

ISTARSKA RIJEČ

Tjednik za pouku, gospodarstvo i politiku Istarskog naređa.

„Stogom rastu male stvari, a nestoga sve ookvari.“ — Narodna poslovice.

Oglasi stoje 4 lire

za svaki centimeter visine u štiti jednoga stupa. Za više kratko uvrštenje daje se znatan popust prema pogodbi. Dopisi se šalju uredništvu, a novce upravi. Nefrankirane se pisma ne primaju, a rukopisi se ne vraćaju ni u kojem slučaju.

USKRS

Danas, na Veliki Četvrtak, umukla su zvona, s oltara su skinuti svi nakiti, samo u jednom kutiću potamnjele crkve titra svijetlo: na grobu, u koji će se još danas položiti sveto Tijelo Isusovo.

Crkvom odjekuje plač Jeremije proroka: najuzvišenija pjesma jadikovka. „Putovi Sionski tuže, jer niko ne ide na praznik: sva su vrata njegova pusta, svedenici njegovi uzdišu, djevojke su njegove žalosne, i sam je jadan.“

„Opominje se Jeruzalem u muci svojoj i u jadu svom svih milina, što je imao od starine; kad pada narod njegov od ruke neprijatelja, a nikog nema da mu pomože.“

„Teško sagriješil Jeruzalem. Svi, koji su ga poštovali, preziru ga, jer vidjehše golotinju njegovu, a on uzdiše i okreće se natrag.“

„Zato ja plačem, oči moje, oči moje tiju suze, jer je daleko od mene utješitelj, koji bi okrijepio dušu moju. Sinovi moji popadoše, jer nadvlada neprijatelj.“

„Postasmo sirote bez oca, matere naše kao udovice.“

„Staraca nema više, na vratima ni mladića, na pjevanju.“

„Nesta radosti srcu našem, igra naša pretvorila se u žalost.“

„Stoga je srce naše žalosno, stoga oči naše potamnješe.“

„Obrati nas, Gospodine, k sebi, i obrati čemo se: ponovi dane naše kako bihaju prije...“

Ovako tuguje prorok, koji na svoje oči gleda propast zemlje i naroda svoga izraelskoga. Ovako plače Jeremija i uzalud moli i zaklinje svoju židovsku braću, svoj rodjeni, do temelja pokvareni grad Jeruzalem, da se obrati Bogu svomemu. Niko ga ne sluša, čak se priča, da su ga neki njegovi sunarodnjaci i ubili, i to zato, što im je već unaprijed proricao sve zlo, što ih je čekalo.

I došlo je zlo: babilonski kralj Nabukodonozor udari na Jeruzalem, zapali ga, poruši, a Židove odvede u ropstvo.

Postije više godina vratiše se Židovi natrag u svoju zemlju, u svoj površeni grad Jeruzalem, ali čini se, da u ropstvu nisu ništa naučili: opet paduše u grijeh i opatimnu.

A grijeh i opatimna bili su zavladali i druguda po svijetu. No Bog nije htio smrti grijehnika. On posla na svijet svoga Jedinorodjenoga sina, da čovječanstvo očisti od grijeha i da ga spase.

A ljudi? Pa prevaru ga uhvatiše, svezaše i razapese na drvo križa.

Spomen na njegovu muku slavi crkva u ove tužne dane. Zalostan je taj spomen, zato i šute zvona, zato su i goli oltari, a hramovi Božji obaviti sjenama tišinom muklom.

Ali iz toga teškoga mraka provija pak jedan tračak svijetla: Isusovo obećanje sveto, da će u treći dan uskrsnuti od mrtvih.

Oni, što su ga razapinjali na križ, nisu htjeli da vjeruju u to božanstveno obećanje. — Oni su se Isusu, dok se njegovu presveto tijelo kidalo u neizrečivim mukama, rugali-veleći: Krst, car izraelov, neka sidje sad s križa, pa ćemo mu vjerovati... Ti koji krkuva razvaljuješ i za tri dana načinjaš, pomoz sam sebi: ako si sin Božji, sidji s križem!

Tako se rugahu Isusovi mučitelji, ali sveto se obećanje ispunilo već treći dan, paš kako je bio i sam preokao.

Isus uskrsnu, a s njime se preporučilo cijelo čovječanstvo. S njime je uskrsla i njegova beskrajna dobrota, njegova beskrajna milost i pravednost.

Ljudi, stari, ckorjeli grijehnici, kušali su i kasnije i još danas kušaju, da tu Božju dobrotu, milost i pravdu, zgaze i unište, ali Bog je jači od njih: Njegova će da pobijedi. Pobijedit će dobrotu, milost i pravednost i povući će za sobom cijeli svijet i kako se prije više od petnaest stotina godina sa Isusova groba odvalio teški kamen, tako će se sa srdca ljudskih digniti i teška mora, što ih još tišti, i čovječanstvo će u svoje uskrsnuću sinuti čisto i sjajno kao još nikada.

Da Bog da, bilo to što prije na diku i korist svih ljudi i svega naroda našega!

HRISTOS VOSKRESE!

Hrist uskrsava. Iza duge korizme i žalosnih dana razapinjanja diže se On nad namia, i nad našim zemaljskim patnjama, nad našim trudom i bolovima, a u naša srca silazi Njegov veliki uskrsni blagoslov.

Neka bi taj blagoslov taknuo srca svih naših dragih, onih u Istri i onih, koji su daleko, neka bi sav naš narod

ovoga Uskrsa zbacio sve brige i boli, i neka bi bio radostan, jer je uskrsnuo Onaj, koji je bio razapet za naše otkupljenje.

Svim prijateljima, dopisnicima, pretplatnicima i cijelom našem narodu žele sretan Uskrs!

UREDNIŠTVO I UPRAVA
„ISTARSKA RIJEČ“

DNEVNE VIJESTI

Uskrsne čestitke naših iz Australije.

Iz Australije smo primili pismo, u kojemu nam naši dragi zemljaci, koji se tamc na radu nalaze između ostaloga ovako pišu:

„Nalazimo se ovdje u Australiji vrlo, vrlo daleko od naše ljubljene zemlje, po tudjim šumama boreći se za život, no naše su misli vječno u našoj nezaboravnoj Istri.“

Naročito nas pred ovako velike blagdane kao što je Uskrs obuzimlje želja za domaćim ognjištem, i dok oštrimo sjekire za novi rad mislimo na naše drage. Ovaj čemo Uskrs proći osamljeni, misliti ćemo na prošle Uskrske, koje smo proveli u krugu naših milih roditelja, žena i djece; i to će nam biti za utjehu.

Želimo da bi vam bio sretan ovaj Uskrs, a molimo Vas, da putem Vašega lista objavite naše čestitke svima našim obiteljima, prijateljima, zancima i cijelom našem dragom istarskom narodu.

Ivan Babić — Jurdani, Mikula Jurdani — Jurdani, Jože Kapičev — Jurdani, Alojz Matelić — Breza, Frane Kinkela i Ivan — Zvonca, Mate Šlipanjić i Frane — Zvonca, Ivan Frane Šepić — Zvonca.“

Na čestitkama u ime svih najljepše zahvaljujemo. Bog im dao svima mnogo dobra i brzi povratak u Istru, koju vole.

Novi zakon o prezimenima.

Kako smo već zadnji put u našem listu javili ministarski savjet na svojoj je zadnjoj sjednici zaključio, da i na naše pokrajine raztegne zakon o prezimenima, koji je donešen 24. maja 1926. za Tridentinsku Veneciju. Tridentinska Venecija to su one nove talijanske pokrajine, koje su prije spadale Tirolu. Spomenuti zakon tamo vrijedi već više od polu godine.

Na temelju ovoga novoga zakona, vlada smije, da odredi jednu posebnu komisiju, koja će proučavati netalijanska prezimena stanovnika u našim pokrajinama. Ona prezimena, za koja ta komisija zaključit, da su po svom korijenu i po svojoj historiji, bila u stara vremena talijanskog ili latinskog oblika, može vlada promijeniti, to jest može odrediti, da se pretvore u svoj stari talijanski oblik, onako, kako to komisija zaključit.

Iza kako komisija izvrši sva svoja istraživanja oko jednog prezimena, za koje se uspostavi, da je talijanskog porijekla, — prefekt posebnim svojim pravom, izdaje dekret, po kojemu se prezime mjenja. Iza kako prefekt izda dekret o promjeni jednog prezimena, one osobe, kojih se taj dekret tiče, ne smiju više rabiti svog starog prezimena u netalijanskoj formi, nego se moraju služiti novim talijanskim prezimenom. Oni, koji bi prekršili prefektov dekret, to jest, koji bi i nadalje htjeli nositi prezime, koje im je promjenjeno, biti će strogo kažnjeni. Iza kako se jedno prezime promjeni prefekt vodi brigu, da se to prezime mjenja u svim knjigama, u raznim državnim općinskim i crkvenim uredima (anagrafima stato civile, župnim uredima itd.).

Po ovome zakonu ne bi se imala mjenjati forma svim slavenskim prezimenima. U zakonu naime stoji, da će se mjenjati ona netalijanska prezimena za koja se ustanovi, da su prije bila talijanskog ili latinskog korijena i forme, pak se je tijekom vremena ta forma promjenila u slavensku, njemačku itd.

Sve ovdješnje talijanske novine primile su ovaj novi zakon s velikim zadovoljstvom, jer je, kažu, i doba, da se već jedanput izbriše, koliko je bolje moguće, slavensko lice ovih krajeva, a to slavensko lice danas najjače izrazuju slavenska prezimena.

I stariji i mlađi stanovnici ovih krajeva, kažu novine, govore već i u svojim kućama talijanski a sada neka još nestanu i sva strana prezimena kao što su n. pr. Lovrinović, Bonifačić, Pavličić, Vidošić, Kralj, Srebotnik, Slavić, Antunić, Kovačić, Jurić, Perić, Starčić itd. — pa je po mišljenju talijanskih novina, Julijskoj krajini potpuno oduzet slavenski karakter.

O ovome nećemo iz principa raspravljati.

Vidjeti ćemo doskora kako će postupiti s našim prezimena od vlade određene komisije. Mjenjanje prezimena jedne je veoma delikatno pitanje. Trebati će mnogo študija i mnogo pravednosti, kad se bude određivalo da li će se neko prezime mjenjati.

Grof Bethlen u Rimu

Prošloga tjedna odigrao se je u Rimu jedan veoma važan politički događaj. Potpisana je pogodba prijateljstva između Italije i Mađarske, zbog toga je grof Bethlen i došao u Rim. Takvih prijateljskih pogodba Italija do sada sklopila s više država. Ta je pogodba slična onoj između Italije i Jugoslavije.

Osim ovoga pitanja grof Bethlen je u s. on. Mussolinijem razgovarao i glede Rijeke. Mađarska želi naime svoju izvozu i uovoznu trgovinu uputiti preko Rijeke. Oni su se u glavnom već o svemu dogovorili.

Slobodne luke

Na posljednjoj ministarskoj sjednici odlučilo se je, da se 14 talijanskih luka proglasi slobodnima. Među tima lukama ubrojene su također Trst i Rijeka. Slobodna luka ili „spunto franco“ je luka u kojoj se za robu koja u nju dolazi ne plaća carina. Razumje se, ako roba ostaje u toj luci, jer ako se iz nje prevaža u unutarnjost zemlje onda se carina mora plaćati! Takva je slobodna luka n. pr. Zadar. No ove nove slobodne luke neće biti tako opsežne, kao Zadar. U Trstu i na Rijeci neće biti slobodna luka uređjena kao u Zadru. Kao slobodna luka računati će se samo neki predjelji luke, a ne cijeli grad. U tim predjeljima, biti će roba oproštena carine dok se prekrcaiva ili ako se u magazine sprema. Od carine će biti oproštena ona roba, koja se u industrijama, što se u granicama slobodne luke nalaze, preradjuje, dok roba, koja će iz luke prelaziti u trgovinu mora biti podvržena carini.

Slobodne su luke veoma važne za razvoj jednoga grada, pa tako i ovaj novi uređaj ima svoju važnost. Nekoji kažu, da nije bogzna kakva od toga blagodat, jer će se živeti i druga roba morati i dalje kupovati ocarinjena, to jest jednako skupo kao i sada, no svejedno neke će koristi grad imati već time što će u lukama biti više rada i prometa.

De Pinedov aeroplan — izgorio

Jedan važan događaj posljednjeg vremena je zapaljenje aeroplana s kojim je De Pinedo letio preko Oceana. On se sada nalazi u Americi. Tamo se je spustio na jedno jezero. Nekim nesretnim načinom jedan je mladić bacio na aeroplan žigicu, tako da je odmah rezervar s benzinom planuo a plamen je

zahvatio čitavi aeroplan, koji je potpuno izgorio. Vlada šalje De Pinedu u Ameriku drugu „Santa Maria“ da zmogne nastaviti let.

Pisanje o školama u ovim krajevima

U zadnje su se vrijeme mnogi talijanski profesori i učitelji bili dali na pisanje o školama u ovim našim krajevima i njihovom učinku na ovdješnje pučanstvo s naročitim obzirom na nacionalne i političke prilike. No, pred kratkim je ministarstvo prosvjete naredilo, da se profesori i učitelji tim pisanjem ne smiju više baviti i da ne smiju raspravljati o školi u pograničnim krajevima bez dozvole školskog proveditora i prefekta.

Boj protiv malarije.

Vlada je pred neko vrijeme zaključila, da će pokrenuti i pomoći u najširoj mjeri boj protiv malarije, koja, kako je poznato u Istri od davnine hara. Ima u Istri krajeva, koji obiluju barama i lokvama, koje su rasadnice malarinih bakterija. Vlada će pomoći pokrajinsku upravu, kako bi se ove lokve i bare što je moguće više isušile, a gdje to nije moguće posuti će se po površini malarine vode neko pariško zelenilo. To zelenilo prijeti i uništava razvijanje malarinih bakterija. Osim toga će komisijska, koja vodi boj na malariju, nastojati po istarskim barama i lokvama uzgajati neke ribice, tako zvane gambuzije. Ta je vrst riba donešena iz Amerike, a već se je i dosada pokazalo, da su te ribe dobro sredstvo za obranu od malarije. Hrane se naime bakterijama malarije, pa će gojenje ove vrsti ribica u našim lokvama, barama, a također i u otvorenim bunarima, doprinijeti mnogo narodnom zdravlju.

Preurođjenje općina.

U službenim novinama „Gazzetta Ufficiale“ od 31. marta je objavljen kr. dekret-zakon od 17. marta 1927 br. 383 prema kome je dana mogućnost vladi, da u roku od dvije godine provede raširenje, pojedinih općina, sjedinjenje dviju ili više općina i svaku drugu promjenu, što se tiče opsega općina.

† Josip Košak.

U subotu 2. o. mj. umro je u Voloskom u 71. godini Josip Košak, blagajnik udruženih općina Volosko-Opuzije i Veprina. Pokojnik je bio poznat sa svoje čestitosti i dobrote. Naš — i srcem i dušom — odgovorio je više sinova i kćeri u našem narodnom duhu. Iako je već bio dosegao lijepi broj godina pokojnik je, može se reći, do svoga posljednjega časa radio i ostao živim primjerom radnosti i savjesne točnosti.

Njegov gubitak težak je udarac za čitavu obitelj, kojoj mi i ovom putem izrazujemo naša duboka saosjećja.

Njih meka tješi Bog, a dobrome pokojniku meka je stava!

Ograde uz cestu

Potužili su nam se naši ljudi, da cestari ogranjaju uz cestu Divača — Buzet sve ograde iz žice ili žive ograda, a ostavljaju samo zidane. Time se nanasa velika šteta vlasnicima njiva i pašnjaka uz cestu, jer su kao otvorena. Zainteresiranima, osobito onima iz Movraža javljamo da smo se zainteresirali ovdje na Genio Civile, gdje nam je bilo rečeno, da to spada od 15. januara pod Pulu. Sigurno su iz Pule dali tu naredbu. Nastojati ćemo da upozorimo nadležnu vlast na štete, koje vlasnici trpe od ove nove odredbe.

Adresar jugoslovenske-italijanske trgovine Jugoslovensko-italijanski Casopis za Privrednu i Trgovinu «ITAL-JUG» izveštava privredne i trgovačke krugove, da će u 1927. god. izdati Adresar Jugoslovensko-italijanske trgovine.

Ova je publikacija jedina svoje vrste u Jugoslaviji i u Italiji, i uzev u obzir neobično velik trgovački promet između objiju država, biće svakako od velike koristi za one koji hoće da stupe u poslovnu vezu s Jugoslavijom kao i za one koji već rade na tom polju.

Adresar izvoznika i uvoznika sadržavaće izmjeru ostaloga ove rubrike: I. Jugoslovenski i italijanski konsulati. — II. Trgovno-industrijske komore. — III. Banke. — IV. Advokati. — V. Specijalska preduzeća. — VI. Hoteli. — VII. Izvoz. — VIII. A) Jugoslovenski uvoznici iz Italije po strukturama. — B) Italijanski uvoznici iz Jugoslavije po strukturama. — IX. Razno.

Naručbe treba slati na: «ITAL-JUG» — Milano, Cas. post. 1514.

Ako dobro pogledate vi ćete videti, da se stara i strašna igra razdpinjanja nemoćne žrtve na krst stalno ponavlja u ovome svetu — i da će se ponavljati dok je sveta i veka, za uzvišenje dobrih i uspeh bezimernih i malenih.

Ivo Andrić: MISAO NA VELIKI PETAK.

Na drugi dan Uskrsa

Crtica iz Bosna.

Bijaše za onog zuluina, kada se u šanskoj Krajini veoma zamutilo; posliše se age i spahije, a sila naidje na zestok otpor.

Kažu, da je sav onaj bijes rodila vjerska mržnja, kano da među ljudima jednog zakona ne ima svagdje i zla.

Salih-aga imadjaše lijep čitluk svoj negdje blizu Prijedora, to jest selo, gdje obitavahu njegovi kmeti. A imao je ondje čardak svoj, svoje gospodarstvo, sluge, stoku i naokolo prostrane njive i luke. Zimovao je zimu u varošu u svojoj kući; a nije čekao Gjurgjeva, već je običavao mjeseca ožujka preseliti se na svoj čitluk sa ženom i djecom: tamo je letovao, dok je u jesen prikupio svu jetinu.

Na dvoru tik visokih taraba nadvila se granama stara kruška; znade ju Salih-aga od kada može pamtili, znao ju njegov otac i djed. Ta kruška je njegova starina; za to i reče: da je ne bi dao maknuti ni za stotinu žutih dukata.

Istom što se je aga preselio na čitluk oko Josipova, prigodilo se grozno vrijeme; nešto prije mraka navali kiša, pljušak, — a silna oluja samo što ne obori sljemena sa čardaka. Tako je bjesnilo svu noć. A sputradan svanulo lijepo jutro, ali agi žalovito; jer mu vijor oborio krušku preko taraba i tarabe pod golemim debloom.

Ag a pošalje prije ručanog doba svoga slugu na selo da uzove kmete i zapovjedi mu oštro, da namah dođu, rasprave krušku i podignu tarabe, da je jedan ne gleda onako potomljene.

Sluga se vrati. Ali odgovora ne ima: hoće li kmeti doći? — Prodje podne i smrklo se već, a kmeta nikada.

Sjutradan u osvit pošalje opet slugu. Momak se vrati.

— Gdje su kmeti, Mujo? — upita ga aga.

— Na domovima besposlice sjede, — odgovori.

— Šta rekoše?

— Doći će, — odgovori, — a to je toliko, kano da već sjekirama sijeku.

Prodje podne; priskućilo se opet večernje doba, a kmeta nikada.

Ag a sjedi na prostirč smrknut i zlovoljan. Žena mu Sejda pomoli glavu iz druge sobe i taj mah razabere zlovolju na smrknutom aginom čelu; a ona, mjesto da mu rastjera zlovoljicu, stane još podžigati.

— Salih-aga, moje krilo zlato!... Eno ti tvojih vjernih kmeta!... dodjše da... da ti kuća gori, a oni ni makli se ne bil! Misliš li ti, da su oni bolji od onjih, koji se o Gjurgjevo kriju pod list zelene gorice, pa iz busije udaraju na trgovce i gospodare?

— Nijesu ni mrvu bolji, odgovori aga — moja Sejdo! a ja mišljah da su janjci, — eh, kako su zlatnih besjeda...

— Aha! Tvoj Pera, Jako i Ivan, stotinu života za tebe bi dali! — Tako govore — dok se ljetina mjeri...

— Pak se baš nikada ne posiliše, već uvijek lijepo, a ja njima dobar; da sam ih rodio, ne bil ih mogao bolji biti —

— Ne dao Bog! prekine žena. Kršćani sul. Ne mare oni za tebe ni za tvoju krušku —

Ag a plane.

— Ako mi ne svanu jutrom, trijebit ću ih sa one stope, — vjere mi turskel! Večer večerahu, a Sejda neprestano pripovijeda, kakovi su danas kmeti; a ne može aga ni da okom trene, kano da mu se je gora na sroe svalila.

— Moja Sejdo! Još lani ni u koga boljih kmeta, što ona moja psetal — Kadano je Mujo poletio u bostanu, puše puška! A oni doletješe amo kano pomamni nadžacima. — «Šta je do bri aga?» — viknu Pera, «znademo mi čija puška puče, pa rekoh: junaci, poteci svaki — doista zlikovci navališe na čardak, posmiceat će nam agu i njegovu djecu!» — A gledaj njih danas, ubila ih puška iz nebesa!

Ag a istom pred zoru mrvu tresnu očima. Sunce se stade pomiljati iza gore, a Salih-aga sidje sa čardaka na dvorište.

Na svoju dušu, kano da se svi iselisel... Hej, Mujo! (vikne momka) — iz-

Seljačke pesme

Motika

Kada seljak ide s motikom niz breg, on je sličan kralju, koji silazi s žezlom sa prestolja. Ptice zato pevaju, jer njemu ususret svoju pesmu šalju, dok mu stabla svoje krošnje na poklon prigibaju. A kad seljak motikom iznad zemlje mahne, Bog tada u zemlju radjanja moć udahne.

Žulj

Žulj na seljakovom dianu to je najljepši božji cvet. Jedanput je neki umorni seljak otišao nekud u svet. Jedne je noći bio na putu a noc je bila tamna i bez zvezda. Tada je on digao ruku prama nebu, da mu Bog pokaže trag kakve staze. Kad najedanput:

Žulj na njegovom dianu zasja u noć bez zvezda i kuda je išao seljak, bilo je kao po danu, a ptice su mu za pratnju pevale iz svojih gnezda.

Plug

To je veliko teško oružje, kojim seljak navaljuje na zemlju. No, dok se topom ljudi i velika dobra ruše: plugom se stvara.

Dok se za plugom tople brazde krvave i puše, seljak će u nje baciti najbolje seme, a njiva, do tada neplodna i stara, ponijeti će novo životno breme.

Volovi

Niko, ko oni ne voli ovu dragu zemlju: Svoja joj pleća lože, kada je proljećem brazde, svojim je teškim znojem kroz celo leto hrane, a svojom je toplom sapom u hladne zime griju.

Volovi, oni svojim rogovima brane da seljakovoj kući ne pane sirota sljeme — O, vol, zemlja i seljak vrlu se mnogo vole, i zajedno nose jedno teško breme.

vedi mi de moju bedeviju, pak ćemo na sela — da ja vidim, šta se tamo radi. — Ti si dvared polazio, a kmeti ni mukajet, kano da ni gospodara svoga ne imadu — baš kô da sjede na svojim njivama.

Ag a još u riječi, a pokraj bostana pozre nekog siromaška. Nije bito toliko otrcan, ali kukavno odjeven.

— A tko ono Mujo? upita aga.

— Fukara, nekakav tučak, do bri aga.

— Da fakara, vidim da ne ima njega.

— A kakova mu kapa na glavil? začudi se momak.

— Još mu gore jemenije (obuća), pridoda aga.

— Od gladi je već pocrnio.

— Da nije od nerada... pridoda aga i upita: Da nije pod pušetom (oružjem)?

Ta ne ima ništa — do li čibukâ, što ga zadjeo za vrat.

— Hm! pomrmlja aga i podje ravno do taraba. — Jadniče! Šta li ti ovdje radiš? Šta se ovuda veruš?

— Dobri agal ne stuti zla. Fukara sam, nevoljnik, van krova mi smrklo, van krova mi osvanulo —

— A kuda si pošo?

— Milil agal! Polazim kući, ne ponesavši ni parice zarade. Još pet konaka imadem do doma svoga, a onamo djeca i žena na pustom ognjištu; imadem nešto kućice i njive, a sve bi gotovo šta-pom zakružio.

— Zar im ništa ne nosiš?

— Šta je ruha — na meni je; a u meni ni kruha.

— A jer ne zaradiš?

— Radio bih da imadem šta, jer ne obikom besposlici. — Radio sam i zaradio, a ono i potrošio za druge boljetice pod tujim krovom... A sada kako Bog dade, želim doći na svoje, pa ma pu-

Brazda

Rumena brazda u proletna jutra miriše i drhće na mladome suncu. U grudima nosi jednu toplu tajnu: Možda će još noćas, no svakako sutra, iz njenog života niknuti novi život!

Proće po njoj seljak, a njegovo oko dragat će je tako mekano i toplo. Doći će joj ptice, drugarice stare, u letu će krilom ticati joj grudi i odnet joj radost do neba visoko — — —

Sunce

Sunce, to je neki svetli, žarki kamen na božjem prstenu. Pliva tako nebom, kada božja ruka miluje svoje dete — svet.

O, bez božjeg milovanja, kada nebom ne putuje draga božja ruka, naglo, naglo venu zelene trave i rūmeni cvet a propada krvava seljakova muka.

Znoj

O, Bog nije svakom dao teški udes znoja. Ne zna svako, da je znoj ovoliko težak i da je rad krvaviji od svakoga boja. Seljaka znoj muči kroz celi božji dan i kroz kratki noćni san.

Svaka ga kaplja znoja peče ko kaplja krvi na rani. Tako kroz celo leto. Samo kad dodje rodna jesen onada pada na izmučeno seljakovo telo, na mesto svake kaplje znoja, kaplja osvežujuće rose.

I to je seljaku za pobjedu sva plata. Dok se posle svakog dobivenog boja uz lovorne vence nose teške medalje od zlata.

Kiša

Biva, da je zemlja silno, silno žedna, i da od žedje vene obnemogla njiva, ko neka devojka bedna, koja zbog ljubavi izdiše. Onda plava nebeska žena, što se nad zemljom većno prostire i njiše, postane polako od žalosti siva i pusti na zemlju jednu suzu, koja se u visini raspe na bezbroj srebrnih kapi — kiše.

Ive Mihovilović.

tem travu paso, samo da ugledam djecu i ženu... ili ako mi je od Boga sud, neka zamienam na domu.

— Eno, gledaj onu krušku preko taraba; oborila ju oluja. Raspravi ju i složi u kamaru.

— Hoću, mili aga — od Boga ti zdravlje! — A ma samo da mi je sjekira...

— Mujo, podaj mu sjekiru! zapovjedi aga, pak preumi, da ne će danas sa sela.

Momak donese sjekiru i dade siromašku. Taj prihvatil sjekiru, pregleda je od oštrice de drška; skide kapu, prekrsti se, oči uzdigne put nebesa, pa reče:

— Oprostite Bože i sveta Bogomolja: na današnji dan!

Ag a čuvsil taj siromaškovo uzdah, zamijeti kano da je vlahu muka ta turska rabota; nedjelja nije, već ponedjeljak — radin dan; gladan je i jadan — u nevolji se nadje, ne može da prezre, a misli da će ogriješiti si dušu: za to moli u Boga oproštenje.

— Šta ti reče, šta — upita ga okosito, aga prije no zamahn sjekinom.

— Dobri agal! Danas je drugi dan Uskrsa, a ja ne uzeh — prosti Bože, zakona ni pričešća...

Odgovori siromašk i zasječe sjekinom u granu.

— Šta si zasjeko bolan ne bio! viknu aga, a jadmik plaho pogleda.

— Ti si kršćanin, je li de?

— Jesam, aga.

— Kad si kršćanin, a tvoj zakon ne podnosi da danas i sjutra radiš; eno ti kučerka, tamo se odmaraj i Boga moli, gdje Mujo noćiva — tamo ćeš i ti, — a u srijedu ćeš drugi put zasjeci...

Siromašk skinu kapu i primaknu se aginu skutu.

Ag a ode na čardak i stane zaliti, šta je dvared dizao kmete na rabotu na glavne njihove blagdane.

Sjutra dan, na uskrсни utarak, dodjše Salih-agini kmeti sjekirama da rasprave krušku i slože drva u kamaru.

Onaj siromašk sjedio je na grani povajene kruške i palio čibuk.

Ag a ih dočeka smrknuta lica, a oni pripravn — na, sada će ih izgrditi do pasje kože.

— A šta vi dodjoste danas? upita ih aga.

— Dodjosmo, mili aga, da uradimo poso — dvared si Muja slao... a — a... mi — Hoće Pera da sebe i svoje ispriča ma bilo čim, samo ne spomenuvši istine.

— A zar vi nijeste kršćani? upita aga.

— Jesmo, aga! — odgovore.

— Zar nije danas treći dan vašeg Uskrsa?

— Jest — tako je, prosti Bože! Ali ti si naš aga —

— Da, ja sam vaš aga; ali zakon je stariji. — Kući polazite i sjutra uranite na posao.

Kmeti se naklone i vrata kući. A kada odoše, reče aga onomu siromašku, pruživ mu poputninu:

— Hajde i ti kući svojoj; put te vodi taman preko njiva mojih kmetova, pa im kaži — gdje si bio, pa neka budu i oni pravi ljudi u zakonu svomu!

Ivan Lepušić.

Baraba

Proljeće se smijalo u mirisu cvijeća i u sjaju sunca. Gubila se pjesma ptica pod vedrim nebom mila i vesela. Pjesma je zaigrala dječicu malu i četica je djece na polju cvjetnom pala na zemlju sita skakanja i valjuškanja po mekoj travi. Između djece isticalo se plavokoso bežo modrih, angjeoskih, blagih očiju, punih ljubavi i opraštanja.

— Isuse — reče jedan od četica, djetetu blagih, modrih očiju — igraino se volnika!

— Meni je pravo — odgovori mali Isus ali još bi ljepše bilo, da zapjevamo pjesmu zahvalnicu Svevišnjemu u slavu ovog cvijeća, modroga neba i sjajnog sunca.

— Ne, ne... igraino se volnika — zoriše dječa kao djeca, pustopašna i živa.

Skočiše i opet na noge lagane. I sada svako je dijete htjelo biti generalom, a najmanje kapetanom. Jedva jedvice pristadoše neki, da budu prosti vojnici: i svi su dječaci htjeli biti pobjeditelji, a niko pobjeden. U ratu mora neko i da pogine, ali od onih dječaka nije niko htio da bude mrtvac, tako da je već bilo došlo među njima do svadje i bili bi se i potukli, da nije srećom medju njih stao mali Isus modrih i blagih očiju. On im reče svojim mekim i toplim glasom:

— Ne pravdajte se, prijatelji, ja ću biti mrtvac za obje vojske. I mali Isus zatvori svoje modre i blage oči i pruži se kao mrtvac po cvjetnome polju. Kad ga neki drugi malisan opazi, gdje onako sam leži pod vedrim nebom i sjajnim suncem, legne i on kraj njega na travu i učini se mrtvacem. Nato pomilova Isusa po glavil, svijetlo i mekoj kosi i sapne mu:

— Ja ne ću da buđes ti na bojnomo polju sam mrtvac.

— Kako se zoveš? — upita ga mali Isus i pogleda ga ljupko blagim, modrim očima.

— Baraba — odgovori dijete garave glave i čupave kose. U njega je još tada bilo zlatno srce i djetinja čista duša.

Tek kasnije je u ubilo i otrovalo zlo i pokvareno društvo...

Po francuskoj pjesmi Barba Eike.

Uskrs

Mirisavo, nasmjirano, Procvtjela staro polje, Javiše se mlade ptice Slatkom pjesmom ko će bolje!

A lasta se mala vraća, Traži gnijezdo svoje mило, Od cvrkuta i od pjesme Sve se nebo razvedriло.

Proljeće je ljupko, drago, Ode zima svojem dvoru, Proljeće je zaodjelo Zelen listom gaj i goru.

Od veselja i od sreće Zrekom bruje pima zvona: Uskrs Uskrs! — jednu pjesmu Pjeva širom vasiona.

Barba Eike.

Skitnica

Prevod iz ruskoga.

Grunjev-Grunjevickij, agent za raspačanje tikanica zadržnog izdanja «Reklamav» odučio je da radi štednje otidje iz štacije pješke. Šest vrsta puta nije bogzna što za zdrava i sita čovjeka.

U predgrađu, gdje je večernji zrak bio već čist i hladniji, zašao je u pivnicu i popio bocu pive. Poslije mu je bilo žao, jer da nije pio — uštedio bi 35 kopjaka, a k tome dva rublja što nije potrošio za kočiju, ukupno — 2 rub. 35 kop. A bilo mu je još više žao i radi toga, što mu ovog puta sponosa nije bio baš najbolji. Nije raspodao za 150—120 rubalja tiskanica. Nu malo zatim stao se je tješiti: on još dosta dobro živi. Nema što da Boga sredi.

U šumi, osvježenoj nedavnim kišom bio je zrak čist i miamirisan. Velike crvene omorike i maleni ružičasti borici, tamni hrpavi hrastovi, vitke bijele breze, mirisne cvijetne lipe miješale su se i silvale kao u jednu neprolaznu, beskranjnu svjetlozenu masu. Mirisalo je iglastim lišćem jagodama i glijavama.

Odjedom je tamna sjena legla na šumu. Zasušorila su stabla, nemirno su se ustalasal vršci omorika, jaku udarac grama potresao je zrak. Još čuak i krupni grad, pomiješan kišom, uz šumljenje trgao je lišće sa grana i posuo se je po zemlji.

Grunjev-Grunjevickij bio je naučan da gleda oluju obično sa prozora svoje sobe, pa kad ga je sada ovo nevjermije zateklo u šumi, silno se je prestrašio i pobjegao u guštara, nastojeći da se u gustom šikarju sklone od nevremena.

Najednom se njegov pogled zaustavi među debelima stabala na sivoj razrušenoj kolibi. Tamo, brže tamo!

Pobjegao je u kolibu, odložio je na zemlju mokri koveč i stao je tresti kišu i grad sa odjela. Iza kako se otrešao i iza kako je razgledao okolo sebe, vidi u ugu na stami čovječju figuru. Iz početka ga je obuhvatalo radosno čustvo, koje obično nastaje u momentima osamljenosti kad oćuisti blizu sebe živo biće, no poslije kad je obuhvatio razmotrio lice, odijelo i figuru čovjeka, radost se je posmiješala sa osjećajem straha i bojazni; po svim znacima pred njim je sjedio skitnica. Ogroman, krupnog stasa, razdrapan, u krpama, sav moker od kiše, Kozičava lice sa izbočenim jabačicama izgledalo je grubo i žestoko. «Naravski, skitnica» — pomislio je Grunjev-Grunjevickij i instinktivno uhvatio je rukom u žepu lisnicu napunjenu banknotama.

A skitnica se nasmiješila tamnim mesnatim usnicama i reče: — Što, valjda Vas je kišica potjerala.

— Da — reče Grunjev-Grunjevickij — uzmikćući podalje od njega i gledajući ga prestrašenim i plašljivim očima. Opazivši njegovu preplašenošću skitnica, smiješio se i dalje reče: — Ne boj se, ne ću ti ništa učiniti, a i novaca imam sada mnogo. Ne vjerujte? — On je izvadio izpod pazuha zavezanu, blatnu rubac i razvezavši ga pokazao Grunjevu-Grunjevickomu svežanj papirnatih novaca. Na! Si vidiš. Čitavo gospodarstvo mogu sada podignuti.

«Eto koliko novaca» — pomislio je Grunjev-Grunjevickij — sigurno je koga ubio ili ograbio. A onaj je na njega pogledao sa smiješućim pogledom i upitao ga: — Ako hoćeš, dat ću ti malo. Ja sam dobar, kad se u mene nakupi mnogo novaca.

— Nu, što to vi — zamahao je rukama Grunjev-Grunjevickij — kako se to može... Ne čaš ne treba — i on je turlnuo novac opet pod pazuhu — sigurno imaš i sam u žepu silu novaca. A meni se desi, da mi nije dovoljno ni za žderanje. Po nekoliko dana trčim naokolo kao gladni vak. A truh se tako stegne, da mi gaće padaju.

— A vi što zapravo radite.

— Što radim? Što dodje pod ruku. Prija sam živio od krađe nu sada sam bacio, od djavola i krađju, dodijalo mi. Prošle sam godine krcao i raskrivao kao radnik na Crnom Moru, a sada sam počeo da idem na nadnice. Malko sam se najeo i novaca sam malo skupio. Poslat ću kući u selo. Imam tamo stariću majku — uvijek bolesnu.

— Sve lažev — pomislio je Grunjev-Grunjevickij — «bavi se krađjom i razbojem, ta koliko mu novaca leži pod pazuhom, — sigurno više nego u mojoj lisnici.»

Upitao je: — Nu, što je bolje — hodati na radnju na nadnice ili baviti se krađjom.

Skitnica je pogledao na njega pozornim pogledom.

— A po tvome, kako je bolje? — Nu naravski hodati na nadnicu na radnju.

A onda što badava pišaš? Samo od boli i nevolje i od glada ideš na krađju... U Grunjevockoga je već skoro prošlo čuvstvo straha za svoj život i za svoje novce, premda on i nije vjerovao, što je skitnica govorio, ali je mislio, da sada on iza dobrog «posla» hoće naprosto da se malko odmor i radi toga da njemu, Grunjevu-Grunjevickomu ne prijete po svoj prilici više opasnosti.

A skitnica kao potvrdu njegovih misli o «odmoru» podmetnuo je pod ledja razbacanu po zemlji mokru blatnu slamu i legao se na nju.

Podložio je obe ruke pod glavu i brzo je zahriao jakim, toplim hrenom.

Grunjev-Grunjevickij počeo je nekoliko časaka, podignuo sa zemlje svoj koveč i tih je izašao iz kolibe.

Ravno iz kolibe išla je staza do šumske čistine i Grunjev-Grunjevickij išao je po njoj. Sada mu je u duši već bilo mirno. Sada je kao i prije nezaljubljen, i kao prije ina u lisnici, nedirnutu novcu. Kod kuće će svojim znancima pričati o svom susretaju sa skitnicom. Mnogi će se čuditi, što se ga je tako oslobodio. I ako se pomisli, zaista je čudnovato, što skitnica nije ni pokušao da ga orobi. Ta on je to mogao učiniti sasvim lako i bez kazne. I mogao je još dobro «zaslužiti». Ta novci novcima nikada ne smetaju. Eto, on ima u žepu dosta novaca, ali se on ne bi otkazao od nikakve, pače ni od najmanje svote, osobito sada kad ima ovoliko neraspodane robe.

I odjedared njegovo srce zakucalo napetim čestim udarcima i tamna misao zatrerala je u dubini njegovog mozga.

Upornim napetim pogledom pogledao je na guštara, obasjanu najsvjetlijim svjetlom. Ona ga je mamila. Mamila ga je koliba, sakrivena među stablima, mamila ga skitnica, koji je tvrdo spavao, mamila ga novcu, sakriveni pod njegovim pazuhom. Nu zar nije strašno onamo se povratiti. Ta skitnica je ogroman i kako izgleda vlada jakom tjelesnom snagom.

No, zar čovjek, koji tvrdo spava može biti strašan? Ta on je bezmoćan i besilan, kao dijete.

Kod nasipa zajedno sa razvalinama ležalo je krupno kamenje. Obazirajući se na strane došuljao se je do nasipa, podigao je sa zemlje teški kamen i stisnuvši ga čvrsto u ruci, laganim korakom išao je po stazi u šumu.

U daljini od nekoliko koraka iz kolibe Grunjev-Grunjevickij se je zaustavio i prisluškiavao. Otuda je dolazilo jako hrkanje. «Hvala Bogu — pomislio je — spava tvrdo kao i prije».

Oprezno je pogledao u kolibu. Skitnica je, osvijetljen mjesječevim svjetlom ležao kao i prije na slami, licem gore okrenutim i spavao je tvrdo. Njegova visoka prsa disala su točno i mirno. Ruke su bile nepomično spuštene sa strane. Grunjev-Grunjevickij stao se je bez šuma približavati mu se držeći straga ruke i ne spuštajući pogleda sa njegova na mjesječini bljedogolica. Došavši blizu k njemu Grunjev-Grunjevickij kleknuo je na jedno koljeno i zavrtivši oči svom je silom udario kamenom čovjeka po nosnoj kost između očiju.

Zatim zapuhan od uzbuđenosti od misli da skitnica nije još ubijen i da se može dignuti i stupiti s njim u borbu, stao mu je nanašati udarac za udarcem. Kada je po njegovom mišljenju skitnica morao biti već bezuvjetno mrtav, on se je nagurno i nastojeći da ne vidi njegovo strašno iznakaženo lice, žurno je zavukao ruku pod njegovo pazuhu. Odanije je izvukao rubac s novcima, brzo je skočio na noge i pobjegao.

U sasna praznoj kćeaonici na štaciji Grunjev-Grunjevickij je iz početka drhtavom rukom izradio iz žepa u rubac zanoatane novce i stao ih brojiti. Iza trokrotnog točnog brojenja izašlo je da je bilo svega samo trideset četiri rublja i nekoliko kopjaka.

Razočaran i razdražen stao ih je smještavati u lisnicu. U taj moment nešto se bijelo otkinulo od blatnog rubca i bez šuma palo na tlo. «Červonjec!» veselo je pomislio Grunjev-Grunjevickij i brzim kretanjima dignuo je sa poda papir, složen na četvero. No to nije bio červonjec. To je bio list papira, zgnječen, ispackan, a mirisalo je po mahorki (prostom duhanu). Na njemu je bilo olovkom napisano nekoliko riječi: — Kod fenerskog svijetla Grunjev-Grunjevickij ih je pročitao: —

«Maljo! Saljem ti trideset rubalja za izličenje tvoga zdravlja i za gospodarstvo. Sad sam dobio delo za čišći bunar. Na jesen ako bude dela poslat ću ti svakako još beki, a to ću i sam doč zase vidimo. Kakoje sad tvoje zdravlje. Ja sam živ i zdrav i živio tebi želim. Sin vaš Prohor.»

Nekoliko hipova je Grunjev-Grunjevickij rastrženim i preplašenim očima gledao nezgrapno povučene crte slova, zatim je kimnuo osokoljen glavom i šapnuo: «No, sve isto, nitko ne će ništa doznati, treba samo uništiti ovo pismo.»

Razderao je pismo na vrlo sitne komadiće, razbacao ih na sve strane, i nastojeći da dade svome licu miran i beskrban izraz, izašao je na peron.

Vlak je ulazio u stanicu, a njegova svijetla rezala su oštro noćnu tamu.

V. Kohanovskij.

Plavim očima

Iz dubine Vaših plavih očiju prete utapane iskre jedne jače vatre! Opasne su jer u trenu može čovjeka da požar zahvati i satire.

Koliko li samo kosturova tako, crnih, izgorelih, nepoznatih više za ledjima Vašim pobjedničkim leži — i još koliko li ta se sudba piše!

Zato Vas se klonim: ne ću još da ginem ne ću svoju mladost da žrtvujem rano, i to baš zbog žene, zbog par plavih očiju!

Ali sve se bojim, da će pouzdanu jače bit od mene Vaše plave oči...

Živko Vekarić — Split.

Sretan čovek

(Pričača o čoveku, koji je bio predobaz.)

Nisam poznavao sretnijeg i zaljubljenijeg oca obitelji.

Bijaše činovnik poreznog urada, a uz to i glazbenik. Zena mu bijaše poštanska činovnica — «visicka Ana» — o kojoj su među muškarcima kolale kolone dobre anekdote. Rodila mu je dvoje dece: Urbana i Dušana, dakle Duško i Banči.

Prvo i prvo, on za one priče o svojoj ženi nije znao. Doduše, ljudi su mu se podsmevali, a bilo je sigurno, u razgovoru, i kakvih zlobnih aluzija. No, on je podsmeha shvaćao, kao čestitanja na njegovom dobrom ukusu i sreći, a aluzije —, bože moj, ljudi su već takvi, da čoveku zavidjaju, pa neka im.

Aniča, Duško i Banči to bijaše taj začarani krug u kojem se kretao moj junak.

Aniču je ljubio, kod svakog odlaska i dolaska. («Ti moja kokice, raji i srećo», kupovao joj dnevno cveće, a dečici bombone. A ta njegova Aniča i nije bila žena, kao što su ostale žene. Kakva poštanska činovnica? Ana za njega bijaše visoka dama. Ta, molim Vas, onaj njezin kraljevski hod, onaj njezin distinguirano držanje, pa njezin duhovit razgovor. Jest, Bog se je grđno našalio, kad je nije stvorio princezom.

Tako je mislio moj junak. I, kad bi ovako mislio, a tako je mislio uvek, onda bi se njegovo srce nasmišlo nekim olimpijskim zanosom. On je bio sretan.

Pa njegova deca! Ovakog gospodstva, bleđolika, ta to uopšte nisu deca. To su andjeli. Pa kakvu im je budućnost skovao u svojoj zamisli moj sretnik. Duško — on će bit državnik, vojskovođa, pred kojim će drhtat milijoni — svakako nešto strašno velikoga. Banči, to mu već i ime kaže, biće svećenik, naravno, opet visoki! I kakvo im je izabrovo zvanje, takvi su im bili i česti darovi. Duško bi dobivao za Božić olovne vojnice, tvrdjave i topiče, a Banči crkvice, oltariće i monstrance.

Eto, tako je bio sretan moj junak.

I kako to već biva, čovek je bio pod papučom svoje žene i svoje dečice, a da to nije ni osjećao. Zapravo, bio je pod papučom svoje sreće.

Njegova Aniča imala je cele kolekcije šešira, njegova dečica, celi muzej igraćaka, a on — no ovakav sretnik, kao što bijaše moj junak, zadovoljavao se ponešenim, pa i poderanim kaputom i cipelama.

Aniči su zahtevi rasli, a kesa je njegova opadala. Radi svoje drage žene morao je svaki čas da menja zrak i mesto. Eh, sirotica, kad je tako krhoga zdravlja, kao i sve izvanredne nature.

Došlo bi leto i ladanje. Zar, da ovakvoj ženi i ovakvoj deci, uskrati ladanje?

Ne, to bi ga peklo kroz celi život.

I Aniča bi sa decom selila na Primorje ili u gore, a on bi teglio, dahtao i umirao od silnoga posla, ali pun sreće, što je njegovoj ženi i dečici tako dobro i što mu pišu tako radostne karte.

E, bijaše sretan čovek. — Pa, da završim.

Zivot mu je tako prolazio, lepo donasajuč mu svaki dan nove radosti. Sreća mu je već tako narasla, da je mislio puknut će od nje.

I puknuo je. Došlo je do katastrofe.

Bio je to strašan dan. Na grad se je srušio čitavi jedan ciklon. Grane su letele sa stabala, kao da su šibice, stakla su na prozorima pucala, od dana je nastala noć. Sedeli su zgureni od straha u toploj kuhinji, dok nije onom derištu od Bančica (taj je imao postati pop) silnulo nešto u glavu: —

«Tatica, tatica ja bih čokolade.»

Molim vas, takva deca. Tko će ići na ulicu po ovom vremenu.

No, moj junak nije mnogo premissljao. Navukao je kaput i zario se u vetar, što je vani besneo.

Nabavio je čokoladu i vraćao se pun sreće kući. Banči će dobit čokoladu. Razdelit će je sa Duškom, a i Aniča će sigurno zagriznut. Evo, Banči je na prozoru, pa mu domahuje. Krasna su to dečica. Hteo je da stupi na prag, kad se nešto dogodi. Vetar je na krovu poraknuo jednu opeku, ona se srušila i pala mome junaku na glavu. Što ćete? Slučaj. Ostao je na mestu mrtav.

Na licu me je sjao jedan blažen sretan smehak. Pa i jest bio sretan kroz celi život. A u ruci je stiskao Bančinu čokoladu.

Drago Gervais — Ljubljana.

Dobra plaća

Bio ti je neki čovjek, koji nije imao osim kuće, u kojoj je stanovao. Pokraj svega svog siromaštva oženio je nekakvoj siromašnom djevojkom. Priznajući nekoliko dana sa svojom ženom uvidi on, da u onom mjestu, gdje je žvio, slabo rada i zarade ima, te namisli poći u svijet, ne bi li mogao što zaraditi, barem da mogne kupiti nešto malo zemlje, da je može sijati. Kako je smislio, tako je i učinio. Pošalje ženu njegovim roditeljima, a on se uputi u svijet.

Išao je dugo vremena, te na posljednje dođe u nekakav grad i tu se približe nekakvog bogatog trgovca, ali bez pogodne. Služio je on u toga trgovca dva deset godina, a kroz to vrijeme bio se prilično promijenio i ostario.

U dvadeset prvoj godini sjeti se svoga rodnoga mjesta i žene, te zamoli svoga gospodara da mu plati što misli, da je zaslužio. Njegov gospodar tomu se ništa ne uprotivi, nego mu pruži tri stotine dukata u ime plaće i reče mu da mu javi kad pobje na put. Ovaj uzmu novce i zahvali mu, što mu je pošteno platio.

Sutra kada je htjeo poći na put, od gospodaru, da mu javi da odlazi. Kada je došao pred gospodaru, i kazao mu što je došao, reći će mu on: «Hoćeš li mi dati onih tri stotine dukata, što sam ti ih ja dao, da ti kažem dva savjeta. Koja će i vrijediti više, nego onih tri stotine dukata: i to, ako budeš po njima radio.»

«Hoću.» odgovori mu sluga i pruži dukate.

Kada je gospodar primio dukate, reče slugi: «Dakle čuj moja dva savjeta. Prvo: Što god imaš kod sebe, dobro čuvaj! — Drugo: — Nemoj ništa da radiš, dok dobro ne razmisliš! Pošto mu gospodar to каза, sluga ustane, da ide, ali gospodar mu reče, da pričekaj bar da zapovijedi, da mu kruha ispeku. Sluga na to pristane. Gospodar zapovijedi dva velika hljeba da ispeku i da se u njih metne mnogo dukata. Kada su hljebovi gotovi bili, dade ih slugi i dade mu još nešto za putni trošak, te se oproste.

Sluga je putovao dugo vremena. Putujući zaboravi slučajno one hljebove u jednom hanu, te pošto je bio dosta izmakao od hana, sjeti se hljebova, te počne razmišljati, bi li se vratio po hljebove ili ne bi. U tom se sjeti što mu je gospodar kazao: «Što god imaš kod sebe, dobro čuvaj!» On se vrati natrag i uzme hljebove te opet nastavi svoj put.

Putem nije htjeo jesti onih hljebova, jer je bio namisko, da ih ponese kući, ako ne bi bilo što za večeru, neka ima barem hljeba.

Putujući tako, dodje i kući. Došavši kući ugleda kroz prozor u sobi svoju ženu u jednoga mladića, koji je ležao kraj nje. On odmah promisli u sebi, da se nije možda njegova žena preudala za tog mladića, te izvadi pušku u namjeri, da ga ubije. U tom pane mu na um savjet, što je od svoga gospodara čuo, da ništa ne radi, dok dobro ne razmisli, te opet metne pušku na rame i podje u kuću. Kada je umišao u sobu, žena se začudi, kad ga je ugledala, jer je mislila, da je već umro. Pošto se ispitaše za zdravlje, upitao će on ženu: «Ko ti je onaj mladić, što spava?» A žena mu odgovori: «Tvoj sin.» On se tomu veoma ohveseli. Pošto je bio gladan, izvadi jedan hljeb od ona dva i počne rezati ga, da jede. Ali čim je počeo hljeb rezati, a dukati počnu iz njega ispadati. On uzme i drugi hljeb pa počne rezati, ali iz ovog počnu dukati sipati, kao i kod prvog. On ispriča ženi i sinu sve što je doživio. Od tada su živjeli sretno i zadovoljno.

(Narodna pripovijetka).

Noć na moru

*Tiho, tiho,
Škoro čuješ zvezde
gde šapću neke čudne, strasne tajne.
Leskavo more noćas čuti, čuti:
prisuškujne naš sanjivu razgovor.*

*A jarbol strši, mrk i turoban
u svetloj noći,
gord i samotan
u leskavome okviru tišine.*

*O, zalud jedra sanjaju o vetru,
sred mrtva mora strši jarbol crn
bez sorge,
Šviciš.*

Živko Vekarić — Split.

Molitva

Gospode, ovo je molitva moja upraljena k Tob; — pogadjaj; udaraj moje srce, jer je tvrdo u korjenu.

Daj mi, Gospode, snage, da lako podnesem radost i brigu.

Daj mi snagu da ljubav svoju učinim plodnom u službi čovječanstvu.

Daj mi snage, da se nikada ne odrečem ubogih i da koljena svoja nikada ne prigibam pred mrskom silom.

Daj mi snage, da duh svoj uzdigem visoko nad svakodnevnim tričarjama.

I daj mi snagu, da snagu svoju podčinim volji tvojoj.

R. Tagore.

Misao u šumi

Čovek treba da živi kao stablo. Da bude jak i strpljiv. Da ima godina kada ne rodi nego samo lišćem i jalovim cvetom. Da ima godina kada gusjenice opluću pačinom i pojedu mu plod, zelen i nevidljiv još. Da mu se u proljećano, pre nego sokovi ponovno prostruju, o pravac i razumno podrežuju suvišne grane. Da jeca i da se krši u burama, koje dolaze iznenada, ali tako isto i prolaze i ostavljaju iza sebe vedrinu i sjaj za one, koji odole.

Da se često seče sa njega najbolja grana, da bi škripala kao osovina u kolima ili bilo znopino držalo na kosi. Da samilosno maše granama nad stokom proždrljivom i glupom, koja se na prolazu češe o deblo i guli koru.

I, da posle mnogo godina i posle svega, još uspravno i visoko raste i plodi i svaki ožiljak prevlači korom, novom i mladom, i da tako, povezan ranama ili sokom sa svim oko sebe, raste nad uspomenu, spajajući u sebi smelo i mudro sijaj neba sa silom tamne zemlje, sav ispunjen tajnim poznanjem, da se kao konačna pobeda i srčaca razdaje svemu oko sebe i uvire u večnost.

Ivo Andrić.

Bratska ljubav

Ti imaš braće i sestara. Ulaži svu pomnju, da se ljubav, što je bližnjemu duguješ, počne u tebi ostvarivati u čije- loj potpunosti, po najprije prema roditeljima, a zatim prema onima, koje s tobom spaja najtješnje od prijateljstva: to, što imadu s tobom zajedničke roditelje.

Koliko li je mila pomisao: «Mi smo djeca iste majke!» Istovjetnost krvi i sličnost mnogih običaja medju braćom i sestrama pobudjuju tako jaku prirodnu sklonost, da je ne može ništa drugo da poruši, osim strašna sebičnost.

Zeliš li da budeš dobar brat, čuvaj se sebičnosti. Nastoj svaki dan u svojim bratskim odnosajima da budeš velikodušan. Neka svaki od tvoje braće i sestara upozna, da su ti njihove koristi mile kao i tvoje vlastite. Pogriješiti li tako od njih, oprasti im. Raduj se njihovim krepostima, povedi se za njima. Vladaš je na način, da blagoslivlju sreću, što te imaju za brata.

Tijesno kućno općenje neka ti ne bude povodom, da ikada propustiš uljudno se vratiti sa braćom.

Još učtiviji budi sa sestrama. Njihov je spol nadaren velikom dražeti, kojom se služe, da svu kuću razvesele, da razlaže očeve i majčine ukore, što ih katkada čuju. Poštuj u njima ljupkoću ženskih kreposti.

Tko se priuči na zlosrdnost i neotesanost sa braćom i sestrama, bit će sa svakim zlosrdan i neotesan. Obiteljsko drugovanje neka bude u svemu lijepo, ljubavno, sveto, te kada čovjek izađe iz kuće, ponijet će u ostalo društvo nešto, što je plod vršenja uzvišenih čuvstava, a to je nagutke kao stovanje i ugradjenje čuvstava i nepokolebljiva vjera u krepost.

Silvio Pellico.

Ovo je tijelo moje

Iz Nazareta Ga potjeraše i on ode kroz plodno i bogato polje prekrto još bogatijim zlatnim klasiem. A klasje je osjetilo moć Njegovu i zašumilo letijajući se i zapjevalo, je poput srebrnih žica: «Blagoslovljen, koji dolazi u Ime Gospodnje!»

On je ganut dičavo svetle ruke i blagoslovio pšenična zrnja, a misao Ga zanijela u budućnost, kad će u najsvetnijem času na rastanku izgovoriti:

«Ovo je tijelo moje».

L. K.

Barba Matela

— Ne moren i ne moren nikako. I Slus! Ča ću ti ja? Dostil san te čeka, a home bila bi već doba da mi vrneš ono ča je moje. Ko ne čemo se drugatije razgovarat.

Kad je to reka barba Mate (oni, ča mu u selu govore Matela) je kano zapra oči, da ga ne bi komovija impresijon, ča su ga te beside učinile na obrazu marenguova. Luka, Barba Matela je bija edanput prid dva, tri lita posudija Luki nike beče, a sad je već po stoti puta doša zato jer mu je tribe solidi. Ni on potrihan, ima punu kuću svake gracije božije, lipi, penšun, desetak pari oranja i ča zaspারণa. A ni doša ni zato da muči brižnoga Luku, ča nima niš, er je dizgracijan; kaj da ga je mater za crikvehe solde kupila, pa nima nikad za dva solida papra, a jameja je velika. Malo je dela, a ča će malo je selajce, pa ko ti dandanas ča urdina kod marenguova. Kuće se nove ne grade, a barkuni i vrata su na svim kućan u štat. Mobilije ne načinja niko novo, jušti ko ko donese kakvu slomljenju kariju i urdina kakvu lopariću za slaninu pestat. To je sve: Mižerija pa Bog! Kako da mu vrne.

Barba Mateli se je Luka smilova i mu je bilo za gledat ga kako ga muka tresce, kad ga on pita solde, pak je tako zapra oči samo ča ga ne vidi onako nevoljnoga. Er Luka kad je čula ono čemo se drugatije razgovarat, siša je on oči od stra.

Kad su i edan i drugi oprli oči, pogledali su se i oba dva su ih imali — suzne.

Barba Matela je bija četvi nekoga sreća, tako dobar, ča se za ni moglo lipo reč, da je sporadi svoje dobrote spodoban onomu ča brente goni.

— Ja znan Luka, da ne moreš — je takvi diskorsat barba Matela s mekim glasom — ma ča ću ti ja? Ja već ne moren čekati. Si čuja Luka, ne moren i ne moren! Solde van, er ne moren već čekati, ne moreeent (I deboto bi plaka).

— Ma dajte barba Mate — ustrpite se, ustrpite. Virujte da bin ja najvolija vrnit van ono ča je vaše. Ma ča da vam dan. Niman niš nego ovu košulju na meni. Da van dan nju...

— Već su tri lita pasala da slušan tu štoriju.

— Ma ča da učinem, Barba Mate? — Mene ni škri, daj mi moje! — Imajte strpljenja barba Mate... — Muči, muči, ga imam i maša. — Onda se smilite na me... — Smilovanja ti moren, dat koliko češ. I vero mi se smilisi Luka. Ti znaš, kako je meni muka doč pekljat ovamo onu stotinu lir. Ja bi ti je bija već i pustija ma ti ne znaš, da san prisiljen, jušto prisiljen san kano kus tepog želiza izmed nakuvanja i bata. Ti valja poznati svoje Katu?

To je barba Luka govoria sve tako mekim glasom, da ne bi niko reka, da je doša po solde, a kad je spomenija Katu, deboto da ga, ni bilo ni čut. E, Kata, Kata! Do Učke ni take!

Luka je misto dogovora uzdahinja, a barba Mate bi ga bija najvolija poljubit za ti uzdi. Koliko je puti i on uzdaha, kad se spomenija svoje žene Kate. Ko je poznal U selu je zovu (kad ni nije blizu) Katesina Matelina, ma bi se prije reklo da je Matela Katesinim, er ona zapovida u kući, ona barba Mati daje u nedilju za cigar i za kvarat, a ona ga je i sad poslala da gre mučit Luku za oni sto lira ča su mu bili posudili. Barba Luka ni stija ič, ma je ona uzela preslicu i počela mavat po kući kaj niki oficija, vičuć, da su mu so brageše tresle.

— Ti Luka znaš, ča će reć imat enu ženu kaj ča je moja Kata. Ne možen ja bit dobar. Ne smim. «Kad bi bilo na moju — ja bin, ti i sad na puštija sve, da mi bude za otpuštenje onoga ča san sagrišija. Znan da je pitat tebe solde svenco kaj da bin te krvi pita. Ma ča ćeš lipo moj Luka — Kata je tu! Ona me muči već tri lita za tvoje dug. Uč me — ni ne zove drugatije nego dug. Ča ako, trubilo, šempjio, a bome i dva tri tovara, mi je danas prije nego san doša tebi prišla. Govori, da je krasti grij, ma da još veče griši oni, ča meini, ovakon trubilu, ne krade. Ja san sit svega...

— Brižan barba Mate! — pobiglo je reć Luki pok se je nasluše njegovi lamentacija. Barba Matela ga pogleda pertreso i se kano uzrabija.

— Još imaš koradja žalit me, a znaš, da mi se sve to dogadja sporadi tebe? A?

— Ma rečite mi barba Mate, kako bi vam ja brižan moga pomoć, ni sad ču učiniti sve ča moren, sve ča brižan moren. Za mi je, puno mi je ča, da sve to privratne sporadi mene brižnoga. Ča ćete da učinim?

— Stusaj Luka! Moja Kata (Uff) — ona bi se valje umirila kaj bi njoj reka, da mi je Luka da na račun duga, metemodir, reči.

— Ma ja reloja niman... — Znan, znan, jadan da ga nimaš. I znan da nimaš niš. Ma ja ti kažem lipo moj Luka, koliko kodi dobar ja bija, da ti viđin par cili postoli na nogan, na silu bi ti i izja, samo da danas moren doč s ničim doma pred Katu. Zadnji put si mi reka, da kad si marengun, da češ mi natinit kakvi kus mobilije. Mi ni tribe u kući ničesa, ma mi se paralo, da bi bilo najbolje da mi tako vrneš dug, da se magari na šifitu vršen mobiliju, pa se Katu umiri. Kad san njoj rekla, pa se mačaga na šifitu, kažem ti, da ča će nan mobilija. A deboto ima i pravo. Dice za žendbu niman, pa — ima, ima ona pravo.

Nego znaš ča Luka, pensaj ti ča, bi ti za me mogla načiniti, da mi kako vrneš oni tvoji dug. Ča.

Luka pensa, pensa, a naedanput zacrenjiv, opre ista i kaj da će hito reć, počme, ma ni ma force.

— Ča je? — zavikne barba Mate — ča si ziniš? Ti si ništo napensa. Reći su, reći, da me izbaviš iz ovoga pakla. Movi se, Luka!

— Pušte me, pušte barba Mate, za mišto božiju. Ni ovu pensir za reć ga. Je i mene samoga sram od svoga pensira. Ča sve mižerija ne čini čovika pensat. Ala, jadan ja! Pušte me, pušte.

— Vraga ču te pušiti, Bože mi prosti, ne puštin te prije nego mi rečeš ča si napensa, i valji mi reć.

Luka se je mučija i privrća kaj da ima raka na štumiju. Tako mu je bilo teško. Naedanput počme plakat i cirit se.

— Kasu... kasu... Barba Mate, to san ja napensa. To je mobilije ča svakom rabi.

— Ča ti je Luka? Ča to govoriš, dizgracijan čoviče...

— Lipu Kasu ču vam načiniti barba Luka, lipo ču je izglatiti, tako lipu nisan još nikon načinja kaj ča ču vamin.

Barba Luka je na te beside zamuka, tako zamuka, da ni već zna di je, ni ča je ni zašto je doša, ni koji je ta čovik pred njim.

I glavu su mu počele plesat mrtvačke svide, u ušiu su mu zašumili niki mrtvački rekvijenti i ona pjesma ča se kanta kad se mrtvo čuva: «Sudac gnjivan, oče pribi, a naedanput mu se zapparalo da leti, na nikon mrtvov konju na drugi svit i kad je doša prid svetoga Petra, ča drži velike ključe u ruki, sveti Petar mu je počea vikati: «Mameluko, trubilo, tovara — si donija Solde» — onda mu se je počelo u glavi bistrit i on je opazija, da ono ni sv. Petar nego da je ono njegova Kata s preslicom u ruki, a da ni doša u nebo, nego da je doma. Kako, ni ča, ni zna. To je sve učinila ona Lukina kasa.

Če se komu zapparal, da je stvar s kasono finila. Pok je barba Mate doša doma, od onoga puta ni već ima mira. Mučila ga je kasa, ma još ga je veče mučila Kata. Vi svi nećete znati, da je koji put boje imat i sveto ulje nego, onaku ženu.

Niko vrime je barba Mate (mameluko, tovar, trubilo, kako ga njegova Kata zove) trpila ženine prigovore, da ni kapac izokast sto lira ča mu je Luka dužan, a onoga lipoga jutra pok ga je žena sporadi ti sto lira oparila po koston s tepion tavicom u kojoj je za se frigala fritalju (za barba Matelu niš on ide svu kru) — uputi se on jopet Luku. Od onoga puta se već nisu vidili. Luka kad ga opazi zadreć.

— Uzmi Luka mire!

Luka ni zna ča će. Niš nego drće, drće i biid je.

— Uzmi Luka mire, san ti reka već — zavikne barba Matela, — koga vraga čekaš?

— Ma barba Mate, ča je vamin, ja san oni dan bija lud. Oprostite mi, ma ja san bija lud. Di je vamin kasa tribe. Vi čete još sto lita žvrit. Ni kasu ne barba Mate... Ča čekals lut! Ako nečeš uzet mire, onak van sto lira.

— Niman jadan nego oči za mižeriju plakat.

— Donke uzmi mire i načini mi kasu!

I prije nego je Luka počea govoriti kuntira kasi, barba Mate je raspra oči kaj da je poludija, zamava je s rukam kaj bisan i zavikinja:

— Široka neka bude u pasu, ja san deheja — si čuja Luka. S tin čemo bit kvit. Kasu, kasu, to je mobilije, ča će mi vred rabić. — Još san i maša puno poživija si onon viperon od Kate — — Kasa, kasa, to je za barba Matu — —

Bože Mišković.

O sreći

Da je sreća Himalaja, svi ljudi bi se upinjali na nju. Ali niše. I zato ju tražimo svuda i svagdje, a razočarano se kada dođemo do mjesta, u kojemu mislimo, da se nalazi.

Nekoji ljudi misle, da je njen ležaj prostir u odajama bogavstva, te se s tim uvjerenjem ne žacaju unesrećiti hiljade drugih ljudi, oči sebe, samo da do bogavstva dođu, i da tada terete grijeha kajju, jer u bogavstvu sreće ne nadju.

Nekoji ljudi misle, da se nalazi na putu, te krenu, da ju dostignu. Lutajući neprestano stignuti je ne mogu, te pod stare dane otrcani i bijedni prokijuju izgubljenim vremenom, neradiju sreću.

Nekoji ljudi misle, da je sreća stvar, koja se gotovim zlom kupuje sakrivena u raznim predmetima, te su neprestano na tržištu sa otvorenom kesom, kupujući sad ovu, sad onu, ali sreće ne nadju.

Ima ovaj svijet ljudi svakojakih, pa ima i takvih, i koji misle, da se u rodili pod sretnom zvijezdom, te uvijek očekuju, da će se dogoditi nešto izvanrednoga, — nekakvo čudo, koje će im sreću donijeti na krilima vjetrova. Ovakovi sretnici su najnesretniji.

Naša hrvatska poslovice lijepo kaže: «Svaki čovjek je kovač svoje sreće» i samo onaj, koji je svjestan njenog značenja i voljan biti kovač, neće će sreću u njiru svog napora i poštenog rada, i to samo onda, ako sreću tog napora i rada budu i drugi oko njega s radošću u srcu osjetiti.

Sreće nosi svaki sam u sebi i koliko je svijetu daje, toliko mu je svijet uzvrća.

V. Uječić.

Pred Uskrs

Plaćljiva Gveticna. - Refleksije o Uskrsu.

Još je jučer bilo nebo tako mekano i dobro, ko aprilsko janje, vedro i plavo ko — nebo, a već danas, na Cveticnu (koja se ustalom i Ulicnica zove) namrgodilo se je ko mrpkó oko našeg Srđje Zlogopledje (koji bi tim okom bio sposoban razrušiti zid). I to s'vbe bez ikakvog obzira na cvetnato i miroljubivo značenje današnje nedelje, kada je pred hiljadu toliko i toliko godina Isus utazio u Jeruzolim po sagovinu od cveča, kroz špalir poštovanog jeruzalimskog građanstva (i obilgatne murarije), koje mu je mahalo svyozelenim granama masline i pjevao «Hozana».

Današnje je nebo promrciziralo a time je sipsoaktov porušilo u nama svu dispoziciju, da u našoj unutarnjosti akordirano velikosedmene žice onako kako treba.

Danas bi sva naša unutarnjost harmonizirana s vanjskim raspoloženjem mofarfa pevati «Hozana». Povrsina kosaše svakosnevne duše morala bi se prostirati sasnom od cveča, po kojemu bi Uskrs doša ča nama. A naše bi srce moralo biti oprimanjeno ko neka svezana čekankina, okičena sva cvečem i granicama masline u znaku velikog pomirenja sa svima onima s kojima smo na ratnoj nozi, kako se to diplomatski kaže.

No, današnje je plačljivo nebo slično derištu, koje nam je razbilo neku lepu vazdu. U nama nema pravog i potrebnog raspoloženja; i dok trećeko zvonio viče u oblake, da je svećenik obukao svezani paramenat, ni se ko u sprovodu vučemo u crkvu; Pod nogama nam pijuce nepredvidjeno proljetno blato, a nad našim se glavama njušu kišobrani, ko neki jeseni čin cvetovi.

Uz to, puka, da ovo ne bi bila Cveticna. Ona je principa mora biti propisno prolejna. Ovaklo nam izgleda ko prvi neuspjeli čin velike uskršne drame, koja mora imati radosni početak (Hozana), fuznu sredinu (kada o tuge i bućni zvonovi zaneme), pa opet pojačano radosni svršetak, Uskrs, kada se Hrist ko plameniti cvet iz otvorenog groba diže, na veliko zaprepaštenje Pilatovih rekruta.

No bilo kako bilo, treba imati strpljenja, pa treba sve u znaku uskršne masline oprostiti svima onima, koji nas žaloste i vredaju; a tako i nebu. S'maslinom i kišobranom u ruci, stusati čemo riječ božju, a u mesto velike proslasti miestom, prošnja čemo se u otkrep-proslaji po četiri ili u najboljem slučaju oko opkve. Iza propovedi, koja biva obično duga ko koriznica, odslužati čemo se kućama, razumesé, pomireni i sa suđbinom.

Uza sav ovaj kiseli i kišiviji udes mi svejedno verujemo da će Uskrs doći svetilji i radosnji. To bi i trebalo, jer Uskrs je — Uskrs. Sto je Uskrs toga više nemaš. Da mi neko da da biram po volji medju blagdanima i da si ih raspoređujem kroz godinu kako mi je volja, ja bih i Božić za Uskrs zamenio. Toliko volim taj dan.

Ceprakom tako često po-buništu mog sećanja i uvek nailazim, da je Uskrs ostavio u meni najjači trag. (Ne mislim možda na trag, koji redovito izja Uskrs ostavlja u nama onih bestija — mlade vira. To su za mene posebni tragovi, koje nastojim da zaboravim, toliko su «tužni» bili).

Lepo je sećat se proših Uskrša, ali onih pravih nepatvorenih s odnosnim uskršnjim raspoloženjem, s poragom žutom ko čekići, s mladim lukom i obilgatnim šarenim jajima. Iznad svega toga moira. (da bude u stilu) i sunce po nebu plivati, ko neka ogromna mostranca, a i sve drugo mora da je u štimungju, ovako:

Miris stoji cvijeta za jabuka, Miris stoji ruzje pramaljetne.

I tako dalje. Uskrs mora da je popravljen sa svim raznim mirisima, o kojima se u pisanju sme da govori, no ne smiju faltiti ni oni o kojima se u stihovima teško govori, a to su oni tako mekani, lagani, lagani mirisi, koji se u uskršna jutra niž naša «ubava sela» dižu s friskio pećenihi, mladih, proljetnih janjaca.

Uskrs bez uskršnog janjeta ne može se ni zamisliti. Takav bi Uskrs izgledao toliko bedan i tako malo uskršni. Istom uskršno janje donaka u naše grešne želuce, otkupljenjem. Ni korizmena ispašnjanja nisu nam mogla isprati masne božične i pustne gurmanderije, ko što će to učiniti zalogaj uskršnog janjeta, koje silak u nas, ko parče neke oporastaje milosti.

Ide Božić planinom Zagru se slaninom

kaže narodna pesma. A i inače znamo da je Božić sav mastan i da se ko veliki banfi nad punim habarima. Uskrs je od njega sasna drugačiji. Ne toliko materijalan. Sve je u Uskrsu finije, ugladjenije.

Sav naprilitan, ko neki gždelin čindiri — mindiri, saren ko najšarenija pisanica, dolazi nam s čitavom muzikom prolelnih melodija, kao da tera svatove.

U zbirci (ili: zbrci) kojih uspomena živi Uskrs ovako. Ko zna kakav će mi bit ovogodišnji. Hteo bih se jednim razhom pred počme, kada deca još imaju sva šarena jaja, kada kad počnu selour da skripe nove cijele na devojakim nogama, i kad po svim ognjista počne da cvrtiji juha i olazanje, koje u našim seoskim kućama u blagdanu ne smiju da fale.

Iz svih će krajeva sela stizavati prama crkvi oronuli starci, koji nose toliko i toliko Uskrša na leđima, starice kojima

svakog Uskrsa pane jedan zvuk, mladici, kojima ovako o Uskrsu uskrsava mladost, djevojke, kojima jako tuče u tesnim žilama krv i deca za kojima mati više nego kleknu na rubac; da ne zamažu nove uskrsne hlače. Onda će odnekuda kapnuti pup u kotu, koju nosi samo na Uskrs, na Božić i onda kada ide biskupu u pohode.

Zena će doneti u krkvu ne blagoslov jaja i uskrsni kruh, kojemu ove godine sme da bude strogo propisan isti broj brašna po državi određeni. No, u sve to kruh će se blagosloviti razasrati na belom ukrasnom izgledu, kao da bi žene u krkvi razastirale ne heli ubrus, nego jednu čistu savest, i na njoj seljačku trud i muku svoje obitelji u obliku vazenog kruha. Na to silazi Hrist u obliku blagoslova i nosi oprost za grehe do budućeg Uskrsa.

Kada iz svih dobro odmorenih zvonova udari «Glorija» koja će se rasuti po svim dolovima i bregovima, ko neka svečana metalna kiša iziće će narod iz crkava, a tvrde će se ruke uzajamno stiskati u nekim neobično mekanih čestikama.

Dok će žene i djevojke sedati kući da razasrati stol («bila tavajka») muskarci će se dogovarati u kojoj će gostioni igrati uskrsnu «brškulku» (onu bez psovajca), a deca će napinjati sarena jaja po zidovima i ugadjeti sa 10 bakrenih centezima.

(Blažena ona vremena, kada sam i ja sve to mogao. Biti su u ono doba još «soldi» kad sam jaja gadajao. Meni ih je, mati bojadisala izvanredno lepo u crvenoj sviti od modrine, u zelenoj kopirvi itd.)

Tako bi nekako moralo biti. No, neću da dalje nabram, jer je Uskrs veliki i toliko raznovrstan. A bolje je za mene, da se ovime ne mučim. Bolje, da se ničesa ne sećam, jer ovoga Uskrsa po svoj prilici neću potpuno uživati.

Dok će negde daleko seoska zvena sipati u ljudska srca Uskrsnu radost svojim svežim zvonovima, ja ću u nekoj gradskoj zadimljenoj kavani gledati kroz staklo ulicu, po kojoj će se derati kreću stavrari i automobili. Kupiti ću si za utelu u elastičarni jednu pisanicu, (no, ko da mi gadija?) koju iz principa, ni uz najbolju volju, neću pojesti, jer bi mogla biti — mutak.

Kao i moja sudbina ovoga Uskrsa.

Pan.

Pastirska noć

Mračalo se... Vlaža se spuštala. Ohzor se suzavao, a nebo bilo sve visokije, plavije i tiše. Zrakom jeknuo teško, umorno i poteklo u mrak i noć... To je bio zadnji uzdah dana na domaku jeseni.

Bjelo selo zaspivalo, a pašnjak ravan ko stepa, pun barica, i mlaka omatate ogromne guste sjene i tišina noći. Daljina se kockala sa šumama, koje se pružile ko mrtva medja, ko kosa svoga.

Iz sela se zvončice spodobio visoke, čudne i čula se zvonca, ona 'sitna, glasna zvonca, kako na mahove sad slabije, sad ječe cinkaju. — To su dolazili pastiri.

I do malo zavjetliše vatre raštrkane po pašnjaku. Drhtavi odsjevi modrikastih, zlatnih i krvavih, a svjetlih plamenova zahijetali se čas preko pašnjaka kroz nepregledna polja i livade u stišanu zaspulu daljinu, čas opet kroz mirno sjenasto prozračje k visokom zvjezdanom nebu.

Vatre tak se razgarale, a već se kod njih razmiliše dvojnice. Razmiliše se otegnuto, sumorno, mlie ko samolito; platinke ko tužaljka. Razmiliše se tako, ko da odaju cio trud i napor minuta dana, trud i napor seljačka trjeđa i misla, što su se od svitla do sumraka borile sa crnom zemljom za kocu tvrda kruha. I još nisu ni umukle, još su prodirale u nepreglednu daljinu, a već se fuho:

Kad se dvoje voli od ma-lee-na, To je ljuu-bav neza-bo-raz-ljee-na, Eji to je ljuu-bav neza-bo-raz-ljee-na. To se javila pjesma. Pjesma drhtava ko sjaj zvijezda, a otegnuta, sjtna. Jednostavna je seljačka pjesma, a ipak je tako mila, tako opojna. Eno! — u svakom onom zvuku zrcale se sva čuvstva i svi osjećaji priprostia seljačka srca i priproste neraz-ukovne duše. I spokojna je, premda je vrela ko čeznucel! Ono, što odaju njeni zvukovi nije, nego opoj i mlotal! Tako su mekani, tako nježni, uzvišeni i puni ljubavi!

Za prvom pjesmom potekla je druga treća, petna... deseta. Akordi nenadkriljive, kroz stojića se seljačkim onpankom srašene melodije rasipavali se sve svježiji, živiji i opojniji, a cinkaj zvončadi poljetao za njima onako sitan i glasan i sljubivao se s njima tako negdje daleko — u tami med sjenama.

Preko onih silnih sjena, a od onih idiličnih vatare, na kritima bezbrojnih od-rozja kroz atmosferu punu razno vonejućim mirisa, kojima je pila, upijala moju još od proljeća iz kojih je sad već osuva još od proljeća iz kojih je sad već osuva još od proljeća iz kojih je sad već osuva...

Ista ona grud, koja se sat, dva prije grbila nad gradama, i brazdana i koja ih je natapala svojim znojem isisanim iz dna trudihih kostiju, — ta ista grud eto opojna naravali i veselećena na svojim životu sretna i zadovoljna na svojim životu rada, znoj i žuljevali...

I vatrice su gorjele i odsjevi se zaljetali i pjesma se razlijevala bez stanke, bez od-

mora, dok je bilo noći, tame i tišine. A onda kad se orošena zemlja potela osvjetljava, a zvijezde utapaju u jutarnjoj zori i kad se vatre pogasile i odsjevi pomurali, onda je tek zamrla pjesma, ali i onda ne za dugo!

Uskrsnut će ona sa zvijezdama još milija, snažnija i življa! Zvonca su cinkala jače i bistrije. Zorilo je povrh sela i poljana...

I. K.

Žrtve alkohola

Donosimo u prijevodu nekoliko vjernih prikaza ljudjaka, koji to svoje ludilo imada da zahvale prekomjernom uživanju alkohola. Što će nam i opet poslužiti za dokaz o upravo razornom djelovanju alkohola i posvećanoj propasti pojedinaca, njihove djece i prelazno čitavih pokoljenja. — Neka se u ovo dobro zamisle svi oni, koji koracaju tim pogubnim putem.

U vrtu za muške (u ludnici) naidjismo na jakoga, naoko potpuno zdrava čovjeka, koji je cijepao drva. Zametnuso s njime razgovor. Na svako naše pitanje odgovarao je jasno, akoprem ne onako otvoreno i slobodno, kako je to prirodno kod normalnih ljudi, već naprdit ponešto potišteno i bojažljivo. Čudit ćete se možda, kako je mogao taj čovjek amo doći. Ta opaža se, da je potpuno zdrav i pametan, a takav je otkako je u bolnici usao. A ipak je tu u po pravdi i zakonu, ta ubio je na nedelju časa svoje duševne poremećenosti svoju vlastitu ženu. Bio je međutim čovjek i pošteno je živio u krugu svoje obitelji. Bilo je međutim časova, kad bi ga iznenada opopale bez ikakva povoda nekakva neopisiva i nepremostiva tuga i otela ga svakoj zdravoj rasudbi. U takvim bi se časovima razgoropadio i obasipao prjetnja-ma i pogrđama ukučane i prolaznike. Kad bi se smirio, bio je i opet najmirnijubiviji čovjek, pa se nije često ni sjećao, što se to s njime zgodilo u času poremećenosti-njegove duševne ravnoteže. U posljednjem takvom napadu mašio se oružja i htio u-strijeliti svoju vlastitu ženu. Srećom su na vrijeme osujetili nedjeljo i spasilu ubogu ženu od gotove smrti. Nameće se sada pitanje, kako dolazi tako mišan i radiči čovjek do toga, da se odvaja žak i za umorstvo? Kriv je tomu alkohol! Naš je bolesnik epileptik, a trpi od napada izostakotako epileptik, a trpi od napada slifjede, kad je ponešto više piće. Napadi malo potanje povijest njegove obitelji, najčiće časa za njegovo epileptično nagnute samo na jedan uzrok: pijanstvo njegova oca. Otac njegov je obilato mlie i vino. (Ni mošt se dakle ne razlikuje uvlekle od vina, premda imade mnogo zagovornika i hvalitelja, koji ga preporučuju ko zdravlju neškodljivo piće). Od dvojice njegovih sinova, jedan se u očaju ustrijelio, dok je drugi pijanak kao i otac. — Naš je bolesnik, rekomo, epileptik, ali ako se udrži od uživanja svakoga alkohola, napadaji će barem biti rijetki i rjeđi. Teško je nažalost, da se ljudi, koji su skloni uživanju alkohola, posvema toga otkodreku, a pogotovo je to kod onih, koji se već poradi razumni te vide, da im nije alkohol nikakav prijatelj i da im ne umanjaju dnevnih briga.

(Dr. E. Neumann: Slika iz ludnice).

mu pune čaše umjesto da ga nagovaraju i pomognu u nastojanju, da ostane vjeran svom zaključku. Unerćenoga u gorama trazi cijela općina, da ga spase, za pijanca pažo ne brine se nitko, da bi ga povratno na pravi put, već naprotiv nastoji, da ga svraši od tog puta i da ga i opet zavede u pijanstvo, u ponor...

(Dr. E. Neumann: Slika iz ludnice).

... Sjećam se još i sada vrlo živo, kako je veselo hobotala ulica, kad je po njoj prolazila sagnuta, žalosna prilika staroga profesora. To je bilo tiho, idiotizmom sviremo biće, u starom ogrtaču, u kapi s velikim obodom i pocrnjelom kokardom. Učeno zvanje, kako se čini, pripisivahu mu poradi nejasne predaje, da je on nekoć bio odgojitelj. Teško je predočiti bezazlenje i mimizije biće. Obično je tihio lutao po ulicama, očito bez svake opredjeljene svrhe, mračnim pogledom i oborenom glavom. Okretni žitelji poznavali su dva njegova svojstva, kojima su se služili, kad su se htjeli krupno našaliti. Profesor je vječno razabirao u tmurijebima nijedne prave. One su padale kao zubor mutne bujice, a pritom su mutne oči gledale slušatelja, kao da žele u njegovu duhu udahnuti neshvatljivi smisao dugoga govora. Njega si mogao naviti kao stroj, za to je trebalo samo, da ga kojigod izmedju drijemljućih na ulici faktora prizveme k sebi te mu stavi kakvo pitanje. Profesor bi uzmahnu glavom, zamisleno uperio svoje ocvale oči u slušatelja i stao mrmjati nešto do beskraja teško. Kod toga je slušatelj mogao mirno otići ili makar zaspiti, pa kad bi se opet probudio, vidio bi još uvijek nad srbim bolnosnu mračnu priliku, koja svedući mrmoti nepojmljive govore. Ali to samo po sebi nije bilo ništa osobito zanimljiva. Njegov učinak ušnih potucala osnivao se na drugoj vrsti profesora: karakteru. Taj napominjanje orudja za rezanje i badanje. Zato je obično, u samom govoru nepojmljive rječitosti slušatelj najednom poskočio sa zemlje i povikao ostrim glasom: Noži, skare, igle, pribadači! Tada je bijedni starac, tako nenadano probudjen iz svoje mašte, mahao rukama kao nastrojeljena ptica, stao se preplašeno obazirati oko sebe i hvatao se za prsa. O, kolika muka, ostaje nepojmljivo onim skupljenim ljudima samo zato, što patnik nije mogao stvoriti u njima predodžbu pomoću zdravoga udaraćakom! A bijedni profesor samo se obazirao s dubokom tugom i neizreciva muka ozvanjaše u njegovom glasu, kada je, obračunajući muštelju svoje ugasle oči, govorio deručki grčevito prstima grudi svoje.

U srce... u srce... s čavlom u samu srce! — On je po svoj prilici htio reći, da je tim povikom izmuceno srce, njegovo, no, očevino, baš to bilo je vrsno, da donekle barem zabavi dokonoga stanovnika, kojem je bilo dosadno. I jadni profesor udaljivao se brzo, obarajući još niže glavu, baš kao da se boji udara, a za njim čuo se hihot zadovoljstva smijeha i dokonih žitelji trčahu na ulicu, a u uzduhu žviždahu kao pucaanje knuta još neprestano isti poklici: Noževi, skare, igle, pribadači!

(Korolenko: «U zločestom društvu»).

Isus

Onkraj rijeke Jordana pružala se požeja, opustjela, na novo omrtvjela polja. I gledao ih Isus i mislio: eno, još malo, i veliki i krajnji će čas da kućne.

A žene na kućnim pragovima pozdravljahu milo: — Zdravo, Prooroče!

A On idjaše pognute glave i na svoju je mislio smrt. Onda se razvedri i reče: — Ako niko ne posije, ne će nika ni žetiti!

A govoraše o hambarima nebesnim, a djeca su draga hitala k njemu sa suhim vlatima u svojim kosama tamnim. On je na prsima stiskao male glavice crne, a neko reče:

— Čuvaj to svoje tamano ruho!

On je međutim milovao svoje prijatelje male, a Juda prošapta naglo:

— Učitelju, do nogu ti sjedi sin razbojnika. Otac mu je zloglasni Baraba, koji će umrijeti na križu.

A Isus podiže oči i prozbora sa sjenkom u glasu:

— Ne će!

I uze sebi na koljena djetesce milo i sitno.

Talijanski napisao G. Pascoli, preveo Barba Šime.

Kolera

(1919.)

Preja kakovih sezdedet i nekoliko vise let Bila je u Istri kolera, Huje nij bilo do tada: Padali ljudi po pute Kako snopeli na gumne.

Krepak na groblju grobar je bil, Cel dan je trdu zemlju krčić; Ki put za tamo noć zatekla, Doma ga čekala mlada žena; Ma se ni mrvi grobar nij bal, Pak je iz svega rika kantla:

«Kolera, oj kolera, Ti si bol simpatika, Ac si dosta pravdedna. Tranané, oj, tranané...

Siromah i bogatas, Kad ga ti le pozbricavas, Već je sal pod sprmok klas. Trananá, oj, trananá...

Da mi ž, znat, ki vranic će Pocivat va tem grobú — Bog mu nebo daj duše! Tranané, ah, tranané...

Miadi je grobar doma prisal, Dobru večeru s gustom pojał, Z lepom zenicom brez brigi škercal.

Ma na-jedan put zlo mu i zlo... «Mužu moj mili, ca ti je to?» — «Bog je dal zlo i dat će dobro...»

Ma je to bila kolera, é... Brizan moj grobar v istoj noćé V narucju mlade zeni si umrél...

I zakopali ga v onem grobú, Ca ga je cera skopál — za sebe... Bog mu daj nebo postenoj duše... Tranané, ah, tranané...

Trnoplesar.

Pastirice z vasi „Čeznuća“

(1899.)

Tri pastirice, još otrofice, Ovoc curvale i sulucale. «Ja, da san-vila, ca bin storila?» Ka je najmljaja, zadnja prihajal!

Najstarija.

Ja, da san vila, bin podelila Sakoj ti kuće nase Čeznuće Dosta furjini, zlateh cekini — Da bi živela lahko prez dela.

Srednja.

Ja, da san vila, bin odredila, Si da se spravje le po ljubave: Kralj s pastircim, coban s krajlicim — Ac prez ljubljena nij ti zivljenja.

Najmljaja.

Ja, da san vila, nic promenila, Ne bin na svetel Me razumete? Bog i Narava (većna jmi slavaj) Kako odsude, tako nek bude...

Trnoplesar.

ŠALE

Kada je Bog delll dobra tega sveta: Pride najprvo p o p. Bog: Ca ćeš? Pop: Živet dobro. Bog: Neka ti bude.

I od onda pop žive dobro, magari ako biva na vrhe od Usk.

Pride pokle Fr a t a r. Bog: Ca ćeš? Fratar: Živet dobro. Bog: To već ima pop. Fratar: A... pacijenca (pazijenca).

Bog: Neka ti bude! I od onda fratar vrši va kloštre «pacijencu» — Pride k m e t. Bog: Ca ćeš? Kmet: Živet dobro. Bog: To već ima pop. Kmet: A... pacijenca (pacijenca).

Bog: To već ima fratar. Kmet: Onda... jeh mané! Bog: Neka ti bude!

I od onda je za brižnega (jadnoga) kmeta vavek jeh i nevojha.

Za goste.

Jedan istarski brijač kupio je u Trstu pljuvaućicu da i njegova brijačnica, bude u redu sa zdravstvenim odredbama. Sada će gosti, kad se dodju brijati, moći pljuvati u pljuvaućicu. Prve nedjelje kad je u njegovu brijačnicu navailo mnogo ljudi, njegov pomoćnik želeći da pokaže, kako je njihova brijačnica moderna, ostavljao je na čas posadio i trčao da pljuane u pljuvaućicu. Kao je peti put išao da pljuane, mastor mu dade čusku i reče: «Pljuvaućica je za goste, ti možeš pljuvati i po podu...»

Udovica.

Jedna se gospodja udovica nije počutila dobro, pa je išla liječniku, da je pregleda. Iza kako ju je pregledao, liječnik joj je savjetovao, nek se ponovno uda. Ona je zacrvenila, ali je dala znati, da ne bi bila protivna da se uda za tog liječnika. Liječnik joj brzo odgovori: «Prostite, gospodjo, liječnici pripisuju lijekove, li ih nikada ne uzimlju...»

Savremena utjeha.

Ostavljena vjerenica: Zakleo si mi se na vjernost, a sada si našao drugu. Sram te bilo! Bivši vjerenik: Utješ se, moja draga, ostavil ću i nju.

Škriljanje cipela.

— Tako ti špripe cipele, sigurno ih nisi platila. — Kojesta! Onda bi i odijelo trebalo da mi skrpiš!

Da se zna.

— Zašto nosite, gospodjo, neprestano crninu, kad već su tri godine, otkako vam je muž umro? — E, pa po čemu bi se onda moglo znati, da sam udovica.

Pismo iz Zagreba

Jugoslavensko-bugarsko ujedinjenje

Medju mnogim aktualnim predavanjima iz područja znanstvenog, političkog i umjetničkog, što su u Zagrebu održavana i neprestano se drže, uza sve to što je zima već davno odmakla, jedno je naročito za pazeno i iskaće po svojoj vrednosti. Prije nekog vremena (30. III. 1927) održao je Bugari Deni Kostov predavanje o jugoslavensko-bugarskom ujedinjenju. Ciljeokupna je zagrebačka štampa zabilježila to predavanje, a jednako je i publika poklonila tome predavanju osobitu pažnju.

Pitanje jugoslavensko-bugarskog zbliženja svakako je zamašne naravi. Na tom se pitanju zainteresovani i političari i javni radnici i cijelokupna kulturna javnost. Bugarska i Jugoslavija, dvije države na Balkanu vezane su jedna na drugu svojim geografskim položajem. Krivo i jezično srodstvo dvaju naroda diktira im nužno uvjete i način zajedničkog, harmoničnog rada. Medjutim politički i kulturni odnošaji dvaju bratskih naroda nisu danas još onakovi, kakovi bi morali postojati među njima. Razloge tome današnjem stanju nalazimo u najbližoj političkoj prošlosti, kada se je Bugarska, služeći neslavnoj politici, najednom našla u kolu centralnih vlasti na štetu svojega slavenskog susjeda Srbije. Rane i udarci, koje su i jedni i drugi pretrpjeli zbog toga, previse su još svježe, a da bi ih oni, koji su sudjelovali u nebratskoj svadji i borbi mogli zaboraviti. Iza rata nastao je drugačiji položaj. Srbija je ušla u Jugoslaviju, i tako je jugoslavenstvo dobilo konkretne forme u novoj državi jugoslavenskoj, kojoj bi još trebala da se jednom pridruži i Bugarska, da ono bude potpuno, prostorno cjelovito kakovo je izgledalo u snu jednog Bravadovića i dr. Zato stare grijehe treba prepustiti prošlosti, zaboraviti na njih, žrtvovati ih većoj ideji. Niti Bugarska, niti Jugoslavija nemaju razloga da rade jedna mimo druge, već obratno, da zajednički porade na izgradnji budućnosti.

Hrvati su oduvijek gojili simpatije za sve Slavene, a grad Zagreb je u tome prednjačio kao prvo žarište jugoslavenske misli. Strossmayerova Akademija znanosti i umjetnosti imala je, da posluži svim južnim Slavenima ne izuzevši niti Bugare, koje je on, kada je ustrebalo i bogato novcem podupirao u patriotskim nastojanjima. I danas gaji Zagreb simpatije za Bugare, a sa Sofijom stoji u dobrim kulturnim vezama. Naravno ne još u onoliko mjeri, kako bi to bilo potrebno. Ali se opaža, da se i u tome kreće napred. Potreba, da se Jugoslaveni sa Bugarima što bolje upoznađu i da se čim tješnije združe, sve više nalazi odziva, i u tom je baš karakteristično ovo predavanje u Zagrebu, što ga je priredilo Novinarsko udruženje.

Deni Kostov, koji je održao predavanje, bivši je bugarski narodni poslanik zemljoradničke partije. Zanimanjem je novinar. Nakon pada Stamboliškoga, zemljoradničkog vođe, kada je u Bugarskoj zavladao režim Cankova, emigrirao je u Pariz, gdje je kao izabrani zagovornik jugoslavensko-bugarskog ujedinjenja ustanovio jugoslavensko-bugarsko društvo, kojim je cilj ujedinjenje Bugarske i Jugoslavije. Prije no što u Zagrebu, održao je svoje predavanje u Beogradu, gdje je također naišao na razumjevanje. Nakon Zagreba, otišao je u Ljubljano, da i tamo propaga svoju ideju.

Jačanjem kulturnih veza medjusobnim upoznavanjem, propagiranjem ideje zbliženja dvaju naroda izgrađuje se mir i poljeza temelji budućnosti. Takav posao zaslužuje pažnju. Medjutim, kad netko ide još dalje, pa ide za tim, da se sudbina jednoga naroda veže uz drugi, u ovom slučaju Bugara i Jugoslavena, onda je to tim uzvišeniji posao i tim više zaslužuje pažnju. Deni Kostov je u svom predavanju napomenuo, kako su mnogi znameniti Bugari bili pravi Jugoslaveni. 1870 god. bugarski revolucionari za oslobođenje ispod Turske zasnovale zajedno sa knezom Mihajlom Obrenovićem program o budućoj bugarsko-srpskoj državi. Poslije rata radi na ideji ujedinjenja Stamboliški, no on je bio ubijen. U pogledu makedonskog pitanja, koje još uvijek neki kamon smutnje izmedju Srba i Bugara, Deni Kostov kaže, da ono za njega ne postoji. Makedonsko je pitanje stvorila politika Ferdinanda. Koga bugarska, a makedonski se Slaveni nisu borili protiv Turaka niti za Srbe niti za Bugare, već za svoju slobodu. Jasno je, da bi u slučaju jugosl.-bugarskog ujedinjenja ova stvar bila bespredmetna. Deni Kostov je napomenuo još neke razloge za ujedinjenje. Bugarska je danas izrabljivana od tuđeg kapitala, a s druge strane ona bojkotira Jugoslaviju u onim stvarima, koje bi mogla da u njoj nabavi. To sve škodi i jednima i drugima. Budućnost ne smije zateći Bugare i Jugoslavena nespretno, već složne i ujedinjene. Bugari čekaju glas iz Jugoslavije i onda će želja za ujedinjenjem kod njih još većma ojačati.

U ovom je smislu govorio Deni Kostov. Jasno je, da je do jugoslavensko-bugarskog ujedinjenja još dosta vremena, ali nesumnjivo je, da će skoro vrijeme i mladi ljudi do pitanje uzeti ozbiljno u pretres i da će ga oni uputiti bržem i pravilnom rješavanju. Oni, koji već danas na tome rade, čine prve pripreme. A. R.

Ratne penzije

Babić Ivan - Babići 90. Na Vaš utok još nije urečena rasprava. Crljenica Jakov - Marčana, Ufficio di Leva iz Pule još nije odgovorio. Nastojte sami da pošaljete odgovor.

Rotar Ursula ud. Rupena - Vodice. Dokumenti su svi u redu. Od 13. pr. mjeseca se Vaša stvar nalazi u proučavanju.

Sorgo Mate - Oprtalj. Mjesto molbe za ponovni pregled bilo je bolje, da se učinilo utok. Na Corte dei Conti nema utoka. Dne 3. marta lječnička komisija u Trstu bila je pozvana da Vas pozove na ponovni lječnički pregled.

Zakinja Jure - Križine. U najkraće vrijeme bit će izdano definitivno rješenje.

Punić Jakov - Zrenj. Ministarskim dekretom br. 50123 od 7. 2. 27 određena vam je ponovljiva penzija 8. kategorije u iznosu od 756 lira od 1. 9. 1929 do 31. 8. 1928. Dok ne pošaljete pravilno vidimiranu svjedodžbu italijanskog državljanstva smatra se Vaša penzija provizornom.

Pučić Petar - Kanfanar. Bili ste na lječničkom pregledu godine 1919. Nisu Vas našli bolesnim pa vam nisu ni dali provizornu penziju. Iza ovoga nema nikakvog traga, da ste molili penziju ili ponovni pregled pa bi svaka molba, koju biste sada učinili bila bespredmetna.

Buzućan Anton - Gradina, Oprtalj. Ministarskim dekretom br. 42658 od 30. 1. 26 određena vam je penzija 5 kategorije u iznosu od 1566 od 1. 10. 1925 do 30. 9. 1927 a za to vrijeme i doznaka za zdravljenje od 540 lira.

Ivan Šavron - Gradina. Odredbom br. 387087 od 18/11. 1926. bila vam je odbijena penzija iz razloga da pokojni sin nije bio jedina glavna pomoć, da posjeduje pokretnine, nepokretnine i marvu. Možete rekurirati na Corte dei Conti u roku od 90 dana iza kako primite dekret, kojim vam je penzija odbijena.

Marija ud. Flanderle - Sium. Stvar je u istraživanju. Manjka notorni akt i potvrda o pregledu mrtvaca, što je bilo tražena od vaše općine.

ŠTO POSTIGNEŠ

ako daš na stol mnogo slabe hrane, koja gostima ne prija i koja ostaje. Kupi radje dobru hranu da budu svi zadovoljni. Takva su: hrana tjestenine «Pekatele». Zaista, tu prave samo one u otmotima od 1/2 i 1 kr sa natpisom «Pekatele».

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN ŠTARIN
Tisak: TISKARA «EDINOST» U TRSTU.

POZIV

na XXVIII. redovitu god. glavnu skupštinu

Medulinskog-Lišnjanskoga društva za štednju i zajmove koja će se održavati

u društvenoj pisarni u Medulinu, dne 24. aprila tek. god. u 10. sati

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine;
2. Izvješće upravnoga i nadzornoga odbora;
3. Čitanje i odobrenje računskoga zaključka za upravnu godinu 1926;
4. Eventualni predlozi.

MEDULIN, dne 8. aprila 1927.

ODBOR.

Opaska. Ako ne bude na urečeni sat prisutan dostatan broj zadrugara, držat će se ova skupština po sata. kasnije bez obzira na broj prisutnih.

POZIV

na XXIII. glavnu god. redovitu skupštinu

Lovranskog društva za štednju i zajmove registr. zadruga na neograničeno jamčenje koja će se održavati

u nedjelju 24. aprila 1927 u 9 1/2 sati prije podne u kući br. 1b u Lovranu

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika prošlogodišnje gl. skupštine;
2. Izvješće upravnog odbora;
3. Izvješće nadzornog odbora;
4. Zaključak o uporabi čistog dobitka;
5. Izbor upravnog, nadzornog odbora i društvenog suda;
6. Zaključak o promjeni društvenih pravila i to § 1, 35 i 39;
7. Slučajni predlozi.

LOVRAN, dne 10. aprila 1927.

ODBOR.

Opaska. Ako u određeno vrijeme ne bude prisutno toliko članova koliko skupštine je društvena pravila (§ 39) skupština će se održavati isti dan po sata kasnije sa istim dnevnim redom, te će se zaključivati istim dnevnim brojem prisutnih zadrugara, i bez obzira na broj prisutnih zadrugara, i to u smislu §§ 32 i 33 zakona od 9 aprila 1873 D. Z. br. 70.

POZIV

na XXV. redovitu glavnu skupštinu Ročkog društva za štednju i zajmove koja će se održavati

u nedjelju dne 1. maja 1927. u kući g. Ivana Kosa-a u 9.30 sati prije podne.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine;
2. Izvješće upravnog odbora;
3. Izvješće nadzornog odbora;
4. Odobrenje računskoga zaključka za godinu 1926;
5. Izbor upravnog odbora;
6. Izbor nadzornog odbora;
7. Slučajnosti.

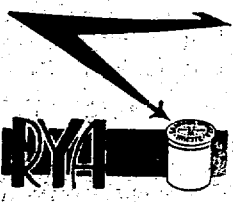
ODBOR.

Opaska: U slučaju da u određeni sat ne dodje na skupštinu dovoljno članova, to će se ista držati pol sata kasnije bez obzira na broj prisutnih članova.

SAMO pomoću energičnog zdravljenja s Glykolom liječi se glavobolja, slabokrvnost, kostobolja i slabočča. Specijalitet ljekarne Castellanovich, Trst, Via dei Giuliani 42. U martu ljekarna je otvorena takodjer i po noći.

KURJE OČI KRUNE

(kale) liječi brzo i uspješno mašt

Farmacia Sponza TRST - Via Ter S. Piero 10 - TRST
Čuvajte se patvorina!
Mašt Rya možete dobiti u svim Ljekarnama.

RADIOTELEGRAFSKI ZAVOD „A. VOLTA“ u Trstu, Via S. Francesco 31
Savjesno pripravljanje za postignuće diplome međunarodnog radiotelegrafiste. — Sa malim trudom sigurna karijera omladin oboga spoja. Teorijski pouk daju specijalizirani profesori i inženiri. — Za poduku plaća se na mjesec 120 lira. — Jedan od najboljih zavoda u Kraljevini.

E. PECENCO, TRST - VIA MUDA VECCHIA 3 (Iza magistrata)
Strojevi za šivanje, vezenje i pletenje Adler - Neumann - Junker & Ruh najbolji za obitelji i obrt.
Besplatno podučavanje za vezenje. Potrebštine za stroj. Popravlji. Upostava mehanik pogodna. Stara tračnarska tvrdka, ustanovljena 1899.

Odlikovana krojačnica MARTINA POZNAJELŠEK TRST - Via Giusepe Carducci 36 - TRST
Izradjuje najmoder. odijela iz veoma umjerenih cijena te ima u zalih bogat izbor nacionalnih i inozemnih štofa najbolje kakvoće. SVOJ K SVOME!

DAJTE PREDNOST holandskom kakau DE JONG'S radi njegove izvornosti i izvrsne kakvoće. Zadržavajte ga svuda.

Za gostione - hotele plesne dvorane za kuću AUTOMATSKI KLAVIRI HARMONIJI - KLAVIRI - PIANINI prve poznate tvornice POLLMANN & WEISS - STALLBERGER itd. PLAČANJE NA OBROKE Ispodudjuje - zamjenjuje - popravlja Na zahtjev šalje besplatno kataloge. Stabilimento Pianoforti Ing. R. Riosa - Trieste, Via Valerio 24 - Telef. 746

JAVNA ZAHVALA.

Sveč rodbini, prijateljima i znancima, koji su našega nezaboravnoga muža, odnosno oca, brata, djeđa i svekra

Josipa Košaka

blagujnika štedionice udruženih općina Volosko-Opatijsko-veprinac

otpratili do vječnog počinka neka bude ovime izražena naša najdublja zahvala.

Posebice zahvaljujemo svim onim plemenitim osobama, koja su našem neprezaljenom pokojniku iskazali bilo kojim načinom svoju ljubav i pažnju i koji su i nama u našoj velikoj nesreći tuži bili na ruku i na utjehu.

Bog platio svima, a našemu milomu pokojniku dao mir i pokoj!

U VOLOSKO, 6. aprila 1927.

Rascvijenja obitelj.

Fotograf Matko Gortan u Pazinu

preporuča si općinstvu mjesela i okolice svoje

Fotografske radijone

Izradjuje brzo i pouzdano fotografije po ključevima i po bilo kojemu trenutku. Ili preuzima i razvijanje. Fotografije, za putnike (pauziranje) i fotografije u domu i šetnje.

plaća uvijek nekoliko cent. više nego drugi

ALOIZIJU POVH, Piazza Garibaldi 2 prvi kat

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

NAJBOLJE VRELO!

Kod nakupa ljetne i zimске robe (odjela) svih vrsta cipela, klobuka, kupać košulja, klobukova, kravata, frakova, svih vrsta platna za kožulje i odjele, te pokusčatva svih vrsta i cijena, obratite se na jedno domaće i najcjenije veće.

M. KOREN & Co. - PAZIN (Corso grad prostičkom)

Ljekarna CASTELLANOVICH

Vlasnik F. BOLAFFIO

TRST - via Giuliani 42 (Sv. Jakov) - TRST
blizu slovenske škole

Najbolje specijalitete za domaću uporabu:

Voda dell'Alabarda Castellanovich

Proti otpadanju vlasi i radi kinina što u sebi sadržava jača korjenje, odstranjuje prhut i drži glavu uvijek čistu.

— Cijena 6 lira. —

U GORICI na prodaji kod FIEGELA,
via Carducci 9.

Sastav svih naših specijaliteta je u glavnom na bilinskim podlogama i je posljedica dugih pokusa i savjeta najvećih liječničkih auktoriteta.

Garantirana čistoća
svake pojedine primjese.

Glykol Castellanovich

Okrijepljujuće sredstvo, bez alkohola, stalnim učinkom u slučajevima opće slabooće, glavobolje, pomanjkanja teka, živčanog istrošenja i za žene u slučajevima neredovitog mjesečnog pranja.

— Cijena bočici lira 8'50 —

Potpuna kura 6 bočica lira 45'50

PRJNI SIRUP CASTELLANOVICH

Brzo sredstvo proti gripi, prehladi, hunjavici i kašlju.

Cijena 1 bočici za odrasle lira 7'50

" " za djecu " 5'—

Liker China Castellanovich Elisir di China

Sastavljen sa sokom od najbolje kine „China Chalysaia“.

Pobudjuje tek, ublažuje živčane smetnje u želudcu. Povraća snagu oporavljenicima.

— Cijena bočici lira 7'50 —

Šaljemo sa pouzecom količine ne manje od dvije :: bočice ::

Smilajod Castellanovich

Pripoznato kao najbolje sredstvo za čišćenje krvi; propisan za proljetne kure, za vrtuglavicu, navalu krvi u glavu, za smetanje vida kod starijih osoba, za arteriosclerosi i uopće za sva smetanja što nastanu od slabog kolutanja krvi.

— Cijena za bočicu lira 11'— —

Potpuna kura 6 bočica lira 60'—

Kada kupujete naše specijalitete tražite na etiketi ime CASTELLANOVICH i bit ćete sigurni da je proizvod pravi i da je smjera čista.

LJEKARNA CASTELLANOVICH, Trst (S. Giacomo) via Giuliani 42

ODBIJAJTE PATVORINE

ODBIJAJTE PATVORINE